

Улирал тутам

Дугаар №3

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Улаанбаатар хот
2022 он

Редактор: Б.Нарантуяа
Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн захирал

Хянасан: С.Даваажаргал /ЭММА-ны ахлах мэргэжилтэн/
Эмхтгэсэн: Б.Болдбаатар /ЭММА-ны мэргэжилтэн/
Х.Дэлгэрмаа /ЭММА-ны мэргэжилтэн/
Д.Сумъяа /ЭММА-ны мэргэжилтэн/

Эхийг бэлтгэсэн: Л.Баянжаргал /ЭММА-ны мэргэжилтэн/

Шуудангийн хаяг: Энхтайвны гудамж, 13В байр
Улаанбаатар -210648
Факс: 976-11-320633
Утас: 70111485, 325540
Э-шуудан: admin@hdc.gov.mn
[**www.hdc.gov.mn**](http://www.hdc.gov.mn)

Товчилсон нэр томъёоны тайлбар

АР	Архангай
БӨ	Баян-Өлгий
БХ	Баянхонгор
БУ	Булган
ГА	Говь-Алтай
ГС	Говьсүмбэр
ДА	Дархан-Уул
ДГ	Дорноговь
ДО	Дорнод
ДУ	Дундговь
ЗА	Завхан
ОР	Орхон
ӨВ	Өвөрхангай
ӨМ	Өмнөговь
СҮ	Сүхбаатар
СЭ	Сэлэнгэ
ТӨ	Төв
УВ	Увс
ХО	Ховд
ХӨ	Хөвсгөл
ХЭ	Хэнтий
УБ	Улаанбаатар

ГАРЧИГ**Хуудасны тоо**

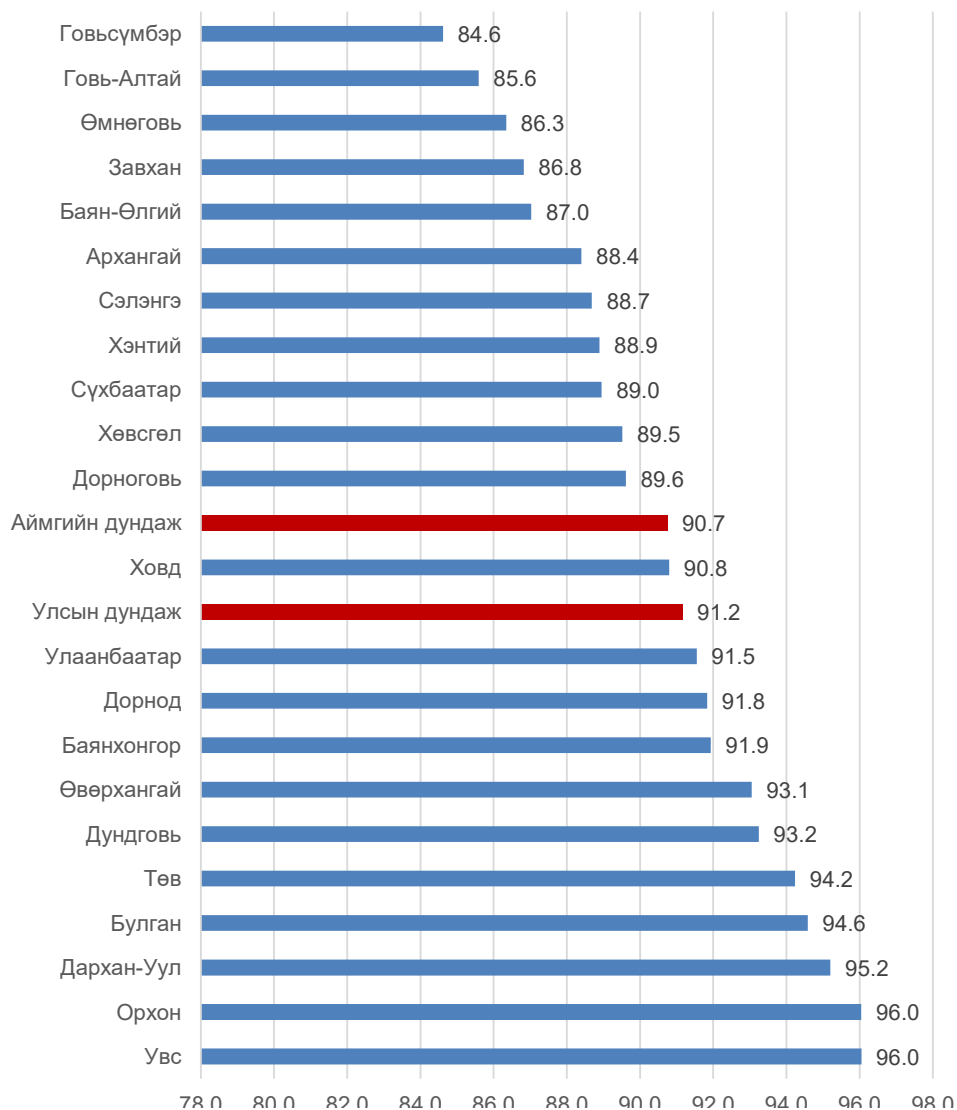
БҮЛЭГ I.	ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД	5
БҮЛЭГ II.	АМБУЛАТОР, СТАЦИОНАРЫН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	18
БҮЛЭГ III.	ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧИН	23
БҮЛЭГ IV.	ХАЛДВАРТ ӨВЧИН	49
БҮЛЭГ V.	ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ	44

БҮЛЭГ I. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

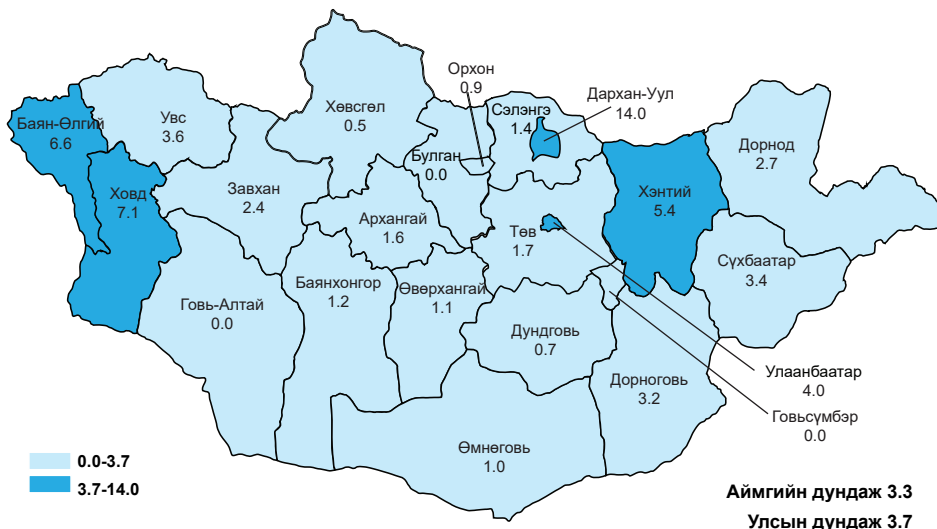
БҮЛЭГ I. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД**Жирэмсний хяналт**

Улсын хэмжээнд 2022 оны 3-р улирлын байдлаар жирэмсний хяналтад шинээр 17221 жирэмсэн эмэгтэйчүүд хамрагдсан ба 91.2 хувь нь эхний 3 сартайд, 8.2 хувь нь 4-6 сартайд, 0.6 хувь нь 7 ба түүнээс дээш сартайд хяналтад орсон байна.

Зураг 1. Жирэмсний эрт хяналтын хувь, 2022 оны 3-р улиралд

Хяналтад орсон жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 97.4 хувь нь цусны шинжилгээнд хамрагдсанаас 3.7 хувь нь цус багадалттай байна.

Зураг 2. Цус багадалттай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь, 2022 оны 3-р улиралд

Шинээр хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдээс трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд 91.1 хувь, заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд 91.0 хувь, тэмбүү илрүүлэх шинжилгээнд 97.3 хувь, ХДХВ/ДОХ илрүүлэх шинжилгээнд 94.6 хувь нь хамрагдсан байна.

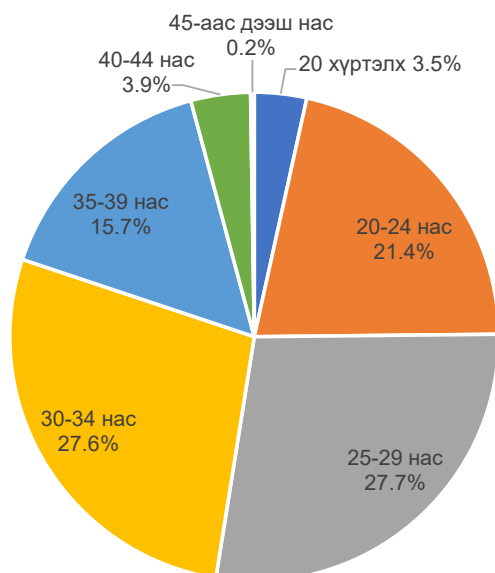
Хүснэгт 1. БЗДХ-ын шинжилгээнд хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн тоо, 2022 оны 3-р улиралд

№	Аймаг/хот	Трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг	Заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг	Тэмбүү илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг
A	Б	1	2	3	4	5	6
1	Архангай	300	0	300	0	425	37
2	Баян-Өлгий	540	0	540	5	635	3
3	Баянхонгор	370	28	370	3	409	3
4	Булган	176	7	179	0	198	3
5	Говь-Алтай	162	0	162	0	220	0
6	Говьсүмбэр	91	0	91	0	91	1
7	Дархан-Уул	521	15	521	0	521	2
8	Дорноговь	271	2	271	4	339	1
9	Дорнод	333	1	338	0	404	5
10	Дундговь	129	0	110	0	146	0
11	Завхан	285	1	284	1	289	4
12	Орхон	430	0	430	0	430	5
13	Өвөрхангай	461	0	461	0	557	7
14	Өмнөговь	358	1	358	0	410	1
15	Сүхбаатар	349	12	349	4	349	5
16	Сэлэнгэ	204	5	192	0	337	1
17	Төв	277	6	275	0	332	4
18	Увс	318	4	334	3	452	5
19	Ховд	416	1	410	0	431	5
20	Хөвсгөл	562	9	562	11	562	5
21	Хэнтий	325	3	324	0	407	1
22	Аймгийн дүн	6878	95	6861	31	7944	98
23	Улаанбаатар	8803	99	8803	8	8815	110
24	Улсын дүн	15681	194	15664	39	16759	208

Улсын хэмжээнд 2022 оны 3-р улирлын байдлаар 17700 эх төрсөн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 481 төрөлтөөр буюу 2.6 хувиар буурсан байна. Төрөлтийн тоо өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад Улаанбаатар хотод 297 төрөлтөөр нэмэгдэж, аймгуудад 7-104 төрөлтөөр буурсан үзүүлэлттэй байна.

Төрсөн эхчүүдийн 13872 нь буюу 78.4 хувь нь эмчийн хяналтын үзлэгт 6 ба түүнээс дээш удаа хамрагдсан байна. Нийт төрөлтийн 0.3 хувийг гэрийн төрөлт эзэлж байгаа бөгөөд Говьсүмбэр, Төв, Хөвсгөл, Баянхонгор, Булган, Увс, Ховд, Говь-Алтай, Дархан-Уул аймгуудад болон Улаанбаатар хотод улсын дундажаас 0.1-1.6 хувиар өндөр байна.

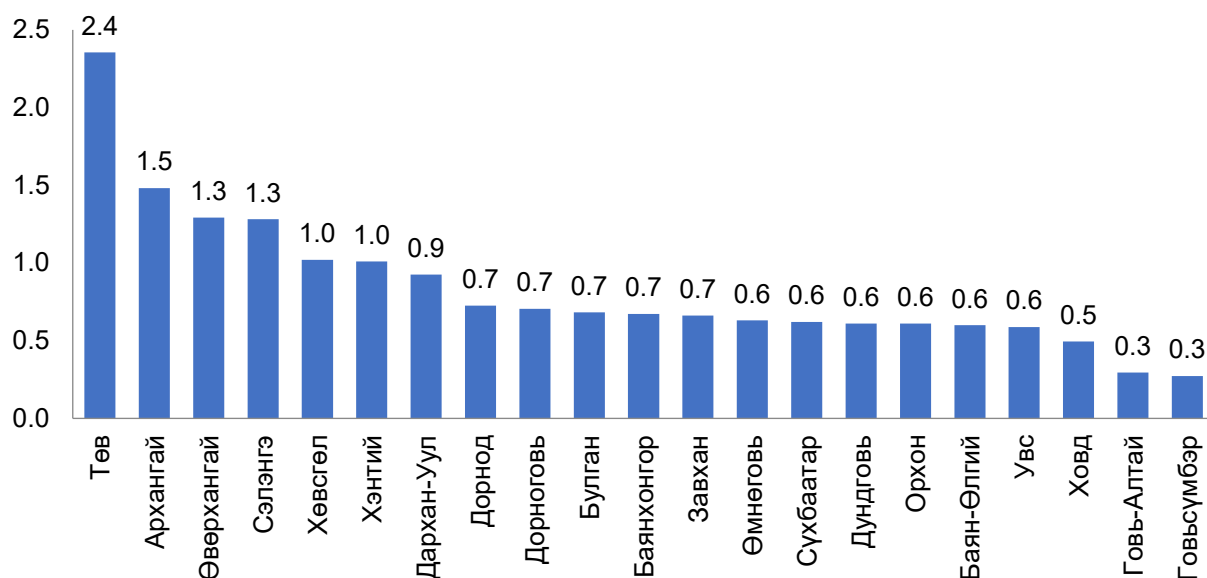
Зураг 3. Төрсөн эхчүүд, насны ангиллаар, хувиар, 2022 оны 3-р улиралд

Төрсөн эхчүүдийг нийгмийн байдлаар авч үзвэл: ажилгүй 47.4, ажилчин 14.2, албан хаагч 13.6, малчин 7.1, оюутан 10.4 хувийг тус тус эзэлж байна.

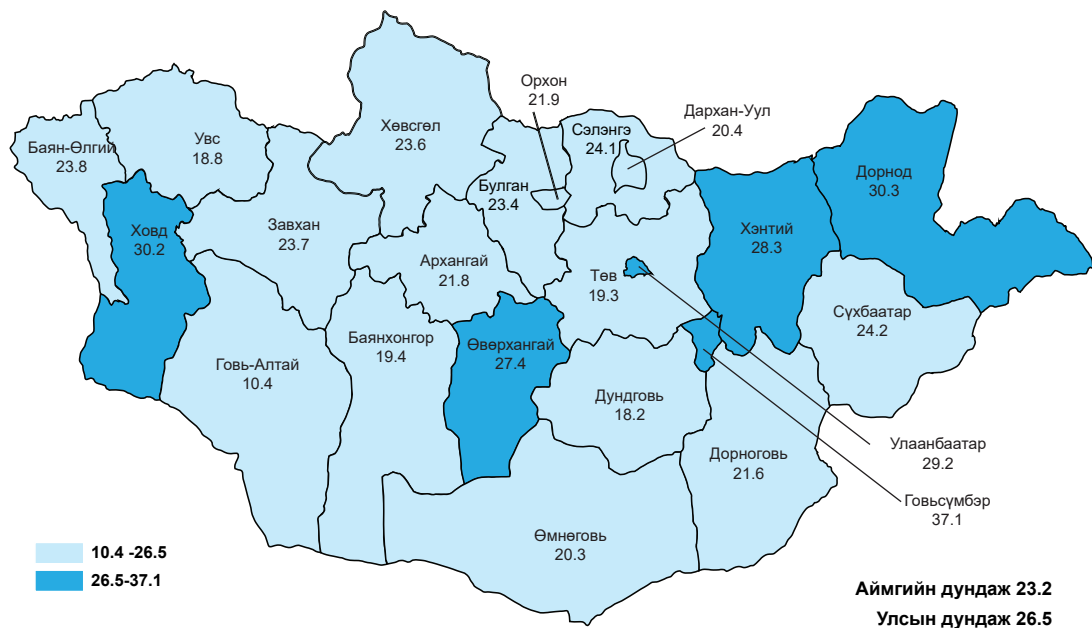
Хөдөө орон нутгаас Улаанбаатар хотод ирж амаржиж буй эхчүүдийн 38.7 хувь нь төвийн бүс, 32.9 хувь нь хангайн бүс, 15.0 хувь нь баруун бүс, 13.4 хувийг зүүн бүсийн аймгууд эзэлж байна.

Зураг 4. Хөдөө, орон нутгаас Улаанбаатар хотод ирж амаржсан эхчүүд эзлэх хувиар, 2022 оны 3-р улиралд

2022 оны 3-р улирлын байдлаар мэс заслын аргаар төрсөн эхчүүд 26.5 хувийг эзэлж байгаа ба 16.7 хувь нь төрөлтийн хүндрэлтэй, 83.3 хувь нь хүндрэлгүй төрсөн байна.

Зураг 5. Мэс заслын аргаар төрсөн эхчүүдийн эзлэх хувь, 2022 оны 3-р улиралд

Нийт төрсөн эхчүүдийн 23.8 хувь нь жирэмсэн үеийн хүндрэл, 26.0 хувь төрөх үеийн хүндрэл, 1.7 хувь нь төрсний дараах үеийн хүндрэлээр тус тус оношлогдож, эмчлэгдсэн байна.

**Төрөлт, төрөх үед үзүүлсэн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ
/2022 оны 3-р улиралд/**

№	Аймаг/хотын нэр	Төрөлтийн эзлэх хувь					20 хүртэлх насны төрөлтийн эзлэх хувь	35-аас дээш насны төрөлтийн эзлэх хувь
		Аймаг, хотын нэгдсэн эмнэлэгт	Хувийн эмнэлэгт	Сумын нэгдсэн эмнэлэг	Сумын эмнэлэгт	Гэртээ		
А	Б	1	2	4	5	6	7	8
1	Архангай	73.0	0.0	0.0	13.0	0.0	6.4	13.9
2	Баян-Өлгий	71.9	0.0	0.0	7.7	0.3	1.5	14.5
3	Баянхонгор	68.7	0.0	0.0	6.0	0.6	6.0	15.5
4	Булган	70.1	0.0	0.0	15.9	0.6	4.3	20.1
5	Говь-Алтай	68.3	0.0	0.0	1.4	0.4	3.6	15.1
6	Говьсүмбэр	72.4	0.0	0.0	0.0	1.9	7.6	18.1
7	Дархан-Уул	68.9	0.0	0.0	0.4	0.4	3.6	20.1
8	Дорноговь	73.3	0.0	17.1	1.3	0.0	6.0	16.8
9	Дорнод	77.1	0.0	0.0	3.7	0.0	3.2	20.1
10	Дундговь	91.0	0.0	0.0	5.4	0.0	4.8	16.2
11	Завхан	40.0	0.0	23.9	8.5	0.0	2.6	18.0
12	Орхон	83.4	0.0	0.0	0.0	0.2	3.2	18.0
13	Өвөрхангай	61.0	0.0	12.7	7.1	0.2	3.5	16.9
14	Өмнөговь	64.9	0.0	0.0	9.1	0.0	5.7	17.6
15	Сүхбаатар	71.7	0.0	0.0	3.3	0.0	5.3	15.8
16	Сэлэнгэ	38.8	0.0	42.2	8.6	0.0	2.9	19.3
17	Төв	86.3	0.0	0.0	9.3	1.1	4.4	21.3
18	Увс	62.9	0.0	0.0	8.7	0.4	1.8	15.6
19	Ховд	63.8	0.0	5.7	4.1	0.4	2.5	17.0
20	Хөвсгөл	72.1	0.0	0.0	11.7	0.6	5.8	16.2
21	Хэнтий	67.1	0.0	3.0	5.4	0.0	6.0	18.9
22	Аймгийн дундаж	68.4	0.0	4.8	6.1	0.3	4.0	17.2
23	Улаанбаатар	70.1	6.0	0.0	0.0	0.4	3.0	22.2
24	Улсын дундаж	69.3	3.2	2.2	2.8	0.3	3.5	19.9

Хүүхдийн эрүүл мэнд

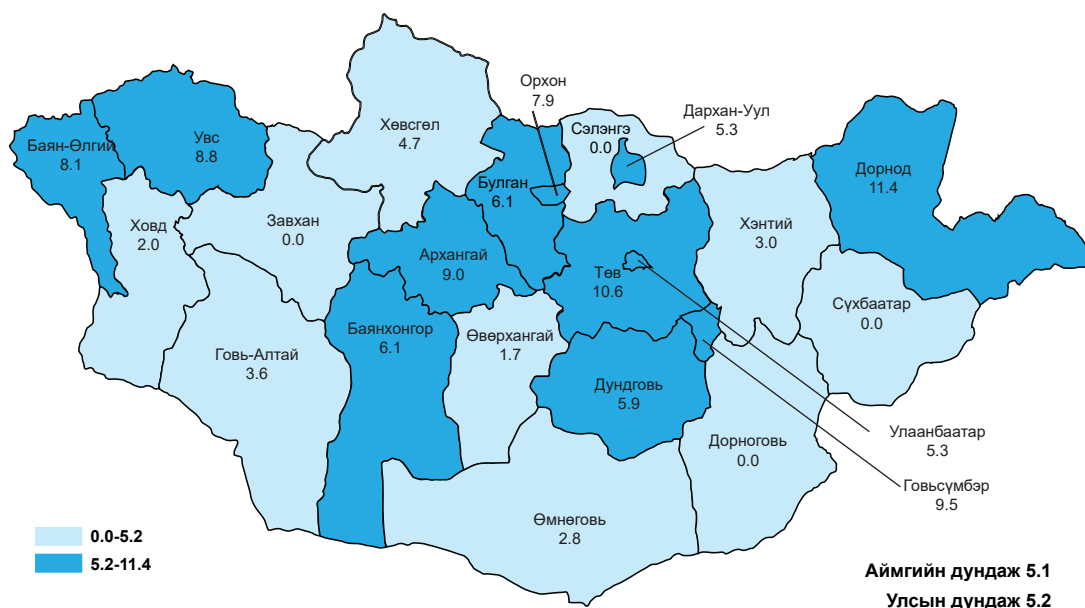
2022 оны 3-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд 17864 хүүхэд амьд төрсөн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 431 хүүхдээр буюу 2.4 хувиар буурчээ. Төрөлтийн түвшин 1000 хүн амд 5.4 байна.

Амьд төрсөн хүүхдийн 9152 буюу 51.2 хувь нь хүү, 8712 буюу 48.8 хувь нь охин байна. Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 100 охинд ойролцоогоор 105 хүү ногдож байна.

Амьд төрсөн нийт хүүхдээс 864 нярай буюу 4.8 хувь нь 2500 грамаас доош жинтэй, 113 тохиолдол буюу 0.6 хувь нь төрөлхийн гажигтай төрсөн байна.

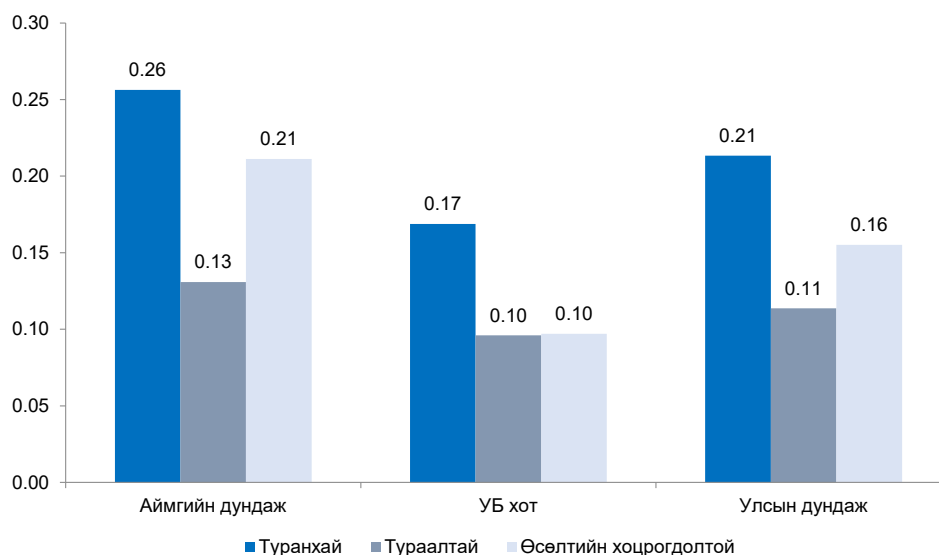
Төрсний дараа 1 цагийн дотор хөхөө амласан хүүхдийн эзлэх хувь 96.4 байна. Дутуу төрөлтийн түвшин 1000 амьд төрөлтөд 65.8 байна. Амьгүй төрөлтийн түвшин 1000 нийт төрөлтөд 5.2 байна.

Зураг 6. Амьгүй төрөлтийн түвшин, 1000 нийт төрөлтөд, 2022 оны 3-р улиралд

2022 оны 3-р улирлын байдлаар тав хүртэлх насны хүүхдийн өсөлт хөгжлийн хяналтад 444824 хүүхэд хамрагдсанаас 0.21 хувь нь туранхай, 0.11 хувь нь тураалтай, 0.16 хувь нь өсөлтийн хоцрогдолтой байна.

Зураг 7. Тав хүртэлх насны хүүхдийн өсөлт хөгжлийн хяналт, хувиар, 2022 оны 3-р улиралд

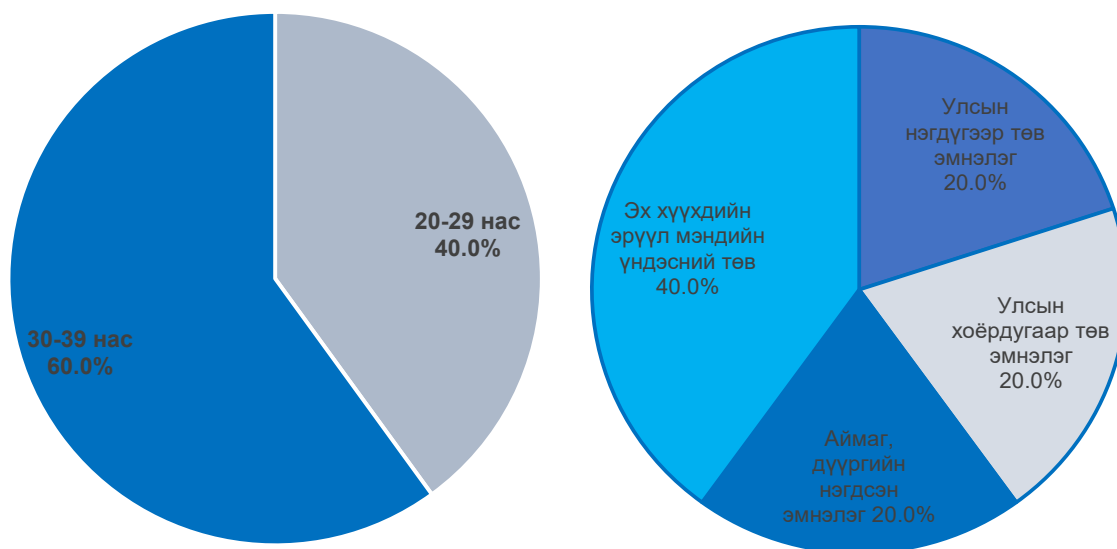

Эхийн эндэгдэл

Улсын хэмжээнд 2022 оны 3-р улирлын байдлаар эхийн эндэгдлийн 5 тохиолдол бүртгэгдэж, 100 000 амьд төрөлтөд 28.0 байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 14 тохиолдлоор буюу 100 000 амьд төрөлтөд 75.9-оор буурсан байна.

Хүснэгт 2. Эхийн эндэгдэл, 100 000 амьд төрөлтөд, 2020-2022 оны 3-р улиралд

Байршил	2020 он	2021 он	2022 он
Аймгийн дундаж	21.2	77.8	12.1
Улаанбаатар хот	29.5	129.1	41.5
Улсын дундаж	25.5	103.9	28.0

Зураг 8. Эхийн эндэгдэл, насны ангилал, эмнэлгийн шатлалаар, 2022 оны 3-р улиралд

Нялхсын эндэгдэл

Улсын хэмжээнд 2022 оны 3-р улирлын байдлаар нялхсын эндэгдлийн 197 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 11.0 ногдож байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 16 тохиолдлоор буурсан үзүүлэлттэй байна. Нялхсын эндэгдлийн 56.3 хувь нь эрэгтэй, 43.7 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна.

Нялхсын эндэгдлийн 69.0 хувийг нярайн эндэгдэл эзэлж байгаа ба 1000 амьд төрөлтөд ногдох нярайн эндэгдэл 7.6 байна. Нярайн эндэгдлийн нийт 136 тохиолдлын 96 буюу 70.6 хувь нь эрт үеийн эндэгдэл, 40 буюу 29.4 хувийг хожуу үеийн эндэгдэл тус тус эзэлж байна.

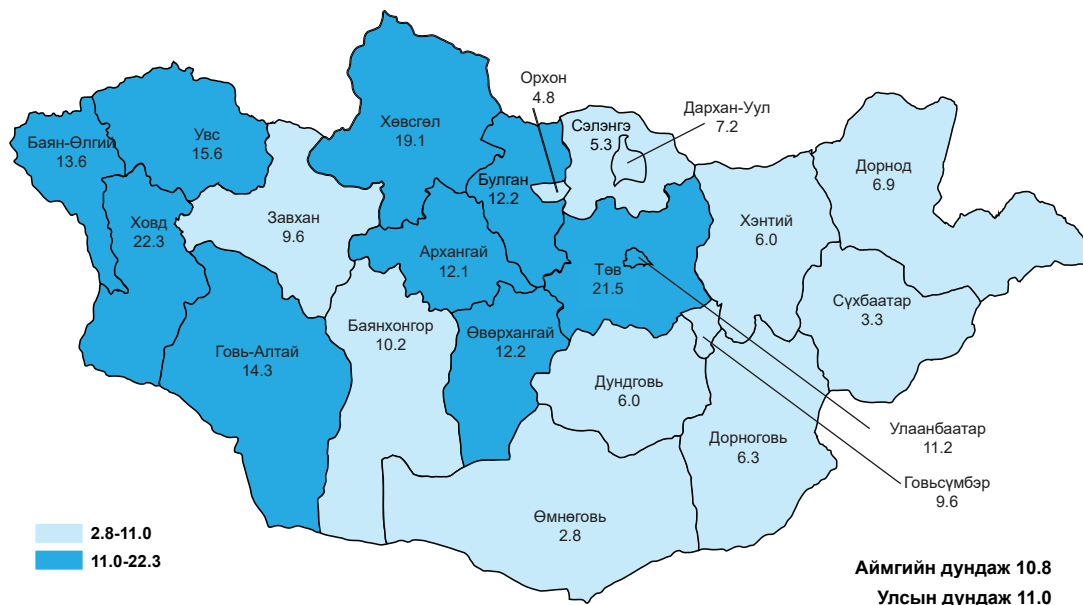
2022 оны 3-р улирлын байдлаар бүртгэгдсэн 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийг аймгуудаар харьцуулбал: Ховд (22.3), Төв (21.5), Хөвсгөл (19.1), Увс (15.6), Говь-Алтай (14.3), Баян-Өлгий (13.6), Булган (12.2), Өвөрхангай (12.2), Архангай (12.1) аймгуудад болон Улаанбаатар хотод (11.2) улсын дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна.

Нялхсын эндэгдлийг шалтгаанаар авч үзвэл: Перинаталь үеийн эмгэг 56.9 хувь, амьсгалын тогтолцооны эмгэг 8.1 хувь, төрөлхийн хөгжлийн гажиг 15.7 хувийг түс түс эзэлж байна.

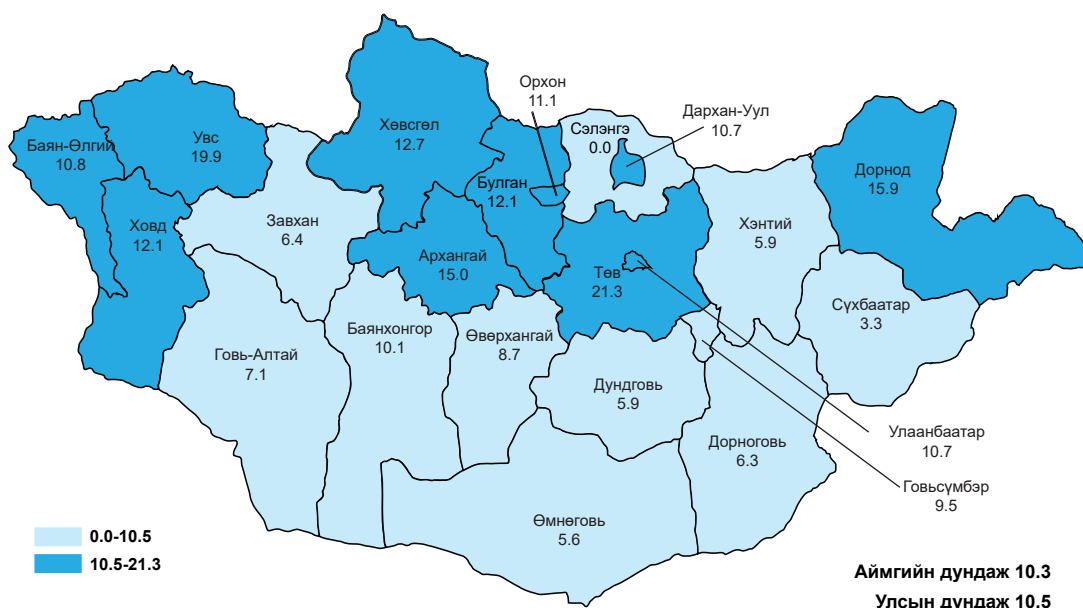
Хүснэгт 3. Нялхсын эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2020-2022 оны 3-р улиралд

Байршил	2020 он	2021 он	2022 он
Аймгийн дундаж	9.5	12.7	10.8
Улаанбаатар хот	12.7	10.7	11.2
Улсын дундаж	11.2	11.6	11.0

Зураг 9. Нялхсын эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2022 оны 3-р улиралд

Зураг 10. Перинаталь эндэгдэл, 1 000 нийт төрөлтөд, 2022 оны 3-р улиралд

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл

Улсын хэмжээнд 2022 оны 3-р улирлын байдлаар тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 238 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 13.3 ногдож байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 22 тохиолдлоор буюу 1000 амьд төрөлтөд 0.9-оор буурсан байна.

Тав хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн 134 тохиолдол буюу 56.3 хувь нь эрэгтэй, 104 тохиолдол буюу 43.7 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна. Нийт тохиолдлын 25.0 хувь нь эмнэлгээс гадуур, 75.0 хувь нь эмнэлэгт нас барсан ба үүнээс хоног болоогүй нас баралт 26.7 хувийг эзэлж байна.

Шалтгаанаар авч үзвэл: Нийт эндэгдлийн 86.2 хувь нь өвчнөөр, 13.8 хувь нь осол, гэмтлийн улмаас эндсэн байна. Перинаталь үед үүссэн эмгэг 47.1 хувь, амьсгалын тогтолцооны эмгэг 9.2 хувь, төрөлхийн хөгжлийн гажиг 15.1 хувийг тус тус эзэлж байна.

1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл Ховд (26.4), Булган (24.4), Говь-Алтай (21.5), Төв (21.5), Хөвсгөл (20.7), Увс (20.0), Баян-Өлгий (19.0), Архангай (18.1), Сэлэнгэ (15.8), Баянхонгор (14.2), Өвөрхангай (13.9) аймгуудад улсын дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна.

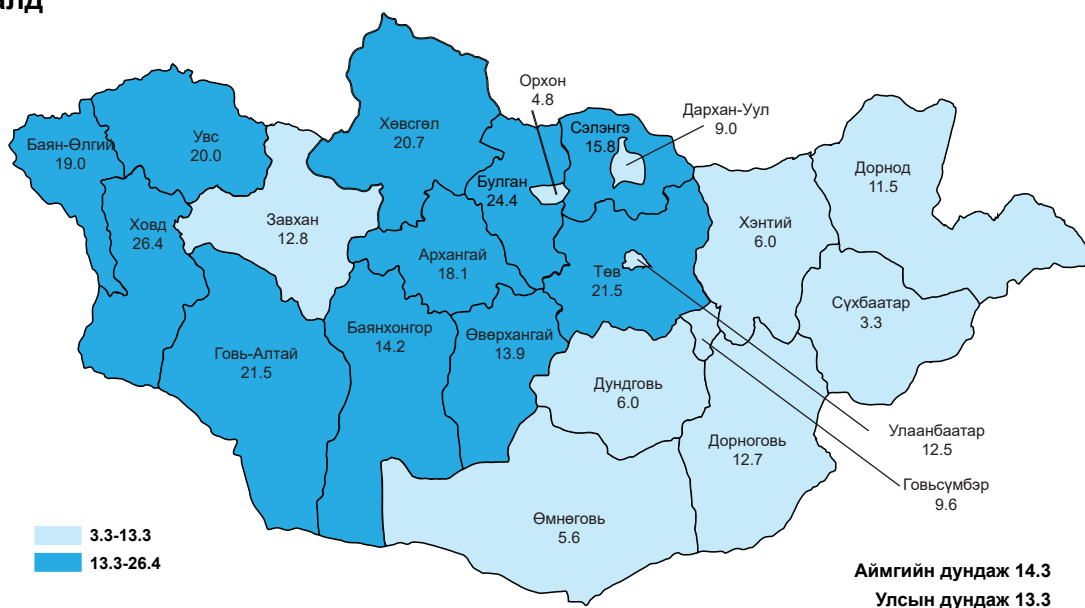
Хүснэгт 4. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрөлтөд, 2020-2022 оны 3-р улиралд

Байршил	2020 он	2021 он	2022 он
Аймгийн дундаж	13.2	15.6	14.3
Улаанбаатар хот	14.8	12.9	12.5
Улсын дундаж	14.1	14.2	13.3

Хүснэгт 5. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаан, хувиар 2022 оны 3-р улиралд

Өвчний бүлэг ӨОУА-10	1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	56.9	47.1
Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	15.7	15.1
Нас баралтын гадны шалтгаан	8.1	13.4
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	8.1	9.2
Бусад эрхтэн тогтолцооны өвчин	11.2	15.1
Бүгд	197 /100%/	238 /100%/

Зураг 11. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2022 оны 3-р улиралд

Хүснэгт 6. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаан, бодит тоо, хувиар, 2022 оны 3-р улиралд

Өвчний бүлэг ӨОУА-10	1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл						5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл					
	Аймгийн дүн		Улаанбаатар		Улсын дүн		Аймгийн дүн		Улаанбаатар		Улсын дүн	
	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь
Төрөх тойрны (перинаталь) үед үүсэх оёг	51	57.3	61	56.5	112	56.9	51	43.2	61	50.8	112	47.1
Төрөлхийн гажиг, хэв гажил, өнгөт цогцын гажуудал	9	10.1	22	20.4	31	15.7	10	8.5	26	21.7	36	15.1
Гадны шалтгаант нас баралт	12	13.5	4	3.7	16	8.1	27	22.9	5	4.2	32	13.4
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	10	11.2	6	5.6	16	8.1	13	11.0	9	7.5	22	9.2
Хаа ч ангилаагүй хам шинж тэмдэг	1	1.1	5	4.6	6	3.0	1	0.8	5	4.2	6	2.5
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	1	1.1	2	1.9	3	1.5	6	5.1	3	2.5	9	3.8
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	0	0.0	6	5.6	6	3.0	3	2.5	8	6.7	11	4.6
Бусад	5	5.6	2	1.9	7	3.6	7	5.9	3	2.5	10	4.2
Бүгд	89	100.0	108	100.0	197	100.0	118	100.0	120	100.0	238	100.0

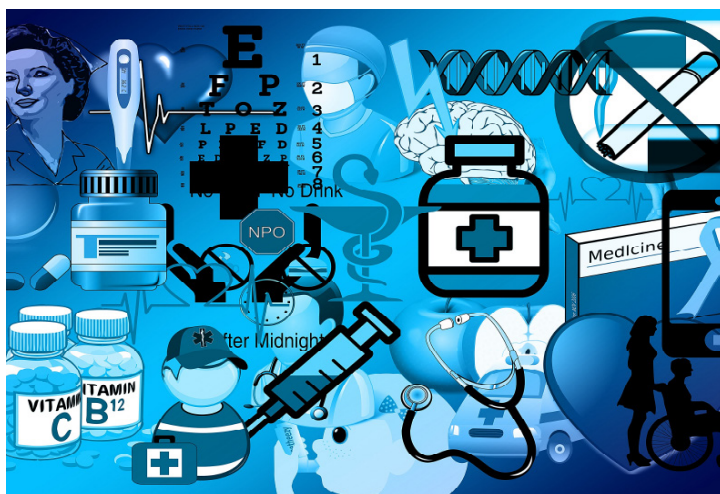
Нялхсын эндэгдэл, 2022 оны 3-р улиралд

№	Аймаг/хотын нэр	Перинаталь эндэгдэл /амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/	Амьгүй төрөлт /амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн эрт үеийн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн хожуу үеийн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/
А	Б	1	2	3	4	5
1	Архангай	15.0	9.0	6.0	6.0	0.0
2	Баян-Өлгий	10.8	8.1	6.8	2.7	4.1
3	Баянхонгор	10.1	6.1	6.1	4.1	2.0
4	Булган	12.1	6.1	6.1	6.1	0.0
5	Говь-Алтай	7.1	3.6	14.3	3.6	10.8
6	Говьсүмбэр	9.5	9.5	0.0	0.0	0.0
7	Дархан-Уул	10.7	5.3	5.4	5.4	0.0
8	Дорноговь	6.3	0.0	6.3	6.3	0.0
9	Дорнод	15.9	11.4	6.9	4.6	2.3
10	Дундговь	5.9	5.9	0.0	0.0	0.0
11	Завхан	6.4	0.0	6.4	6.4	0.0
12	Орхон	11.1	7.9	4.8	3.2	1.6
13	Өвөрхангай	8.7	1.7	8.7	7.0	1.7
14	Өмнөговь	5.6	2.8	2.8	2.8	0.0
15	Сүхбаатар	3.3	0.0	3.3	3.3	0.0
16	Сэлэнгэ	0.0	0.0	2.6	0.0	2.6
17	Төв	21.3	10.6	16.1	10.8	5.4
18	Увс	19.9	8.8	13.4	11.1	2.2
19	Ховд	12.1	2.0	16.2	10.1	6.1
20	Хөвсгөл	12.7	4.7	9.5	7.9	1.6
21	Хэнтий	5.9	3.0	3.0	3.0	0.0
22	Аймгийн дундаж	10.3	5.1	7.3	5.2	2.1
23	Улаанбаатар	10.7	5.3	7.9	5.5	2.4
24	Улсын дундаж	10.5	5.2	7.6	5.4	2.2

**Тав хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2022 оны 3-р улиралд/**

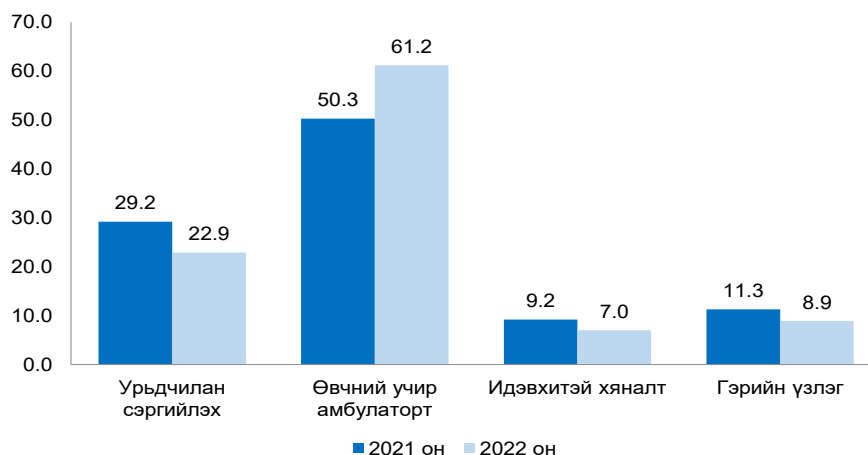
Аймаг/хотын нэр	Тухайн насны 1000 хүүхдэд				
	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	55.6	21.9	1.9	4.8	3.0
Говь-Алтай	138.1	68.3	27.4	9.5	35.2
Завхан	226.1	77.8	20.0	11.2	19.4
Увс	174.6	64.3	25.5	2.9	5.9
Ховд	62.6	53.3	11.9	2.8	13.0
Хангайн бүс					
Архангай	176.2	55.6	20.0	9.8	5.3
Баянхонгор	114.8	40.0	12.9	3.5	12.8
Булган	168.1	45.7	16.7	6.3	8.2
Орхон	122.3	53.3	23.3	2.0	13.6
Өвөрхангай	112.7	54.6	21.0	4.9	10.1
Хөвсгөл	111.8	45.3	18.7	3.6	15.0
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	83.3	29.6	7.6	1.8	14.8
Дархан-Уул	131.6	36.7	21.3	5.8	7.3
Дорноговь	290.6	69.6	36.3	12.8	20.1
Дундговь	44.6	6.6	3.9	1.6	0.5
Өмнөговь	234.2	93.1	25.7	5.0	17.9
Сэлэнгэ	90.2	25.7	13.5	5.9	6.6
Төв	169.3	32.7	16.6	4.4	9.7
Зүүн бүс					
Дорнод	282.2	84.3	43.0	4.6	1.5
Сүхбаатар	173.7	39.1	15.2	2.4	4.5
Хэнтий	143.5	55.6	21.1	4.7	11.8
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	57.1	33.6	26.7	39.5	25.0
Улсын дундаж	104.1	42.5	22.8	21.1	17.3

БҮЛЭГ II. АМБУЛАТОР, СТАЦИОНАРЫН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

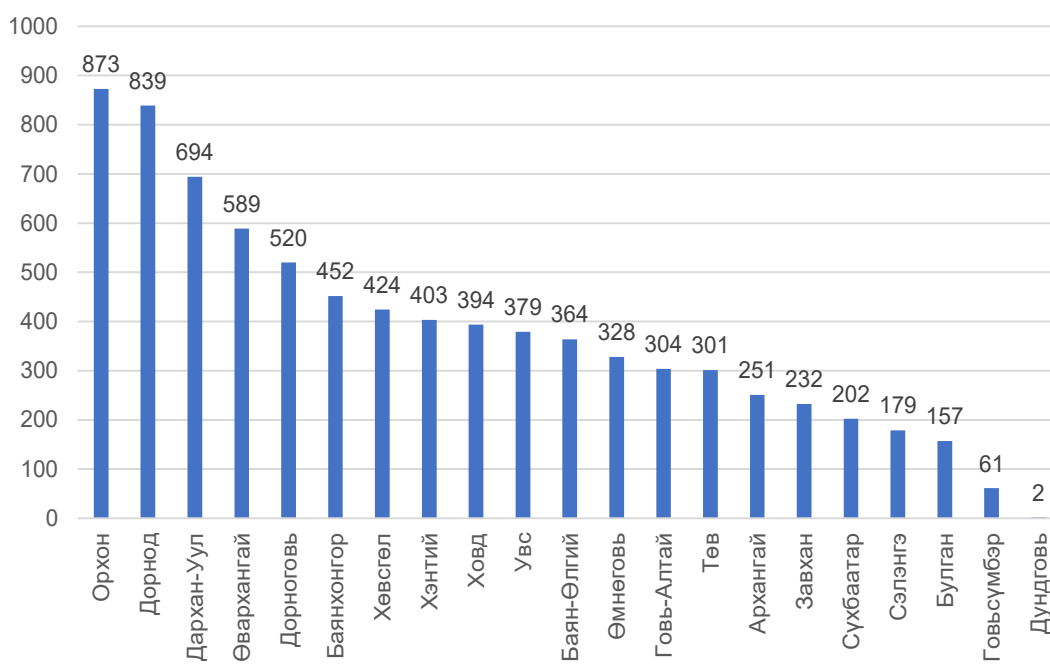

БҮЛЭГ 2. АМБУЛАТОР, СТАЦИОНАРЫН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Улсын хэмжээнд 2022 оны 3-р улирлын байдлаар нийт 4624470 эмчийн үзлэг хийгдсэнээс 22.9 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, 61.2 хувийг өвчний учир амбулаторт, 7.0 хувийг идэвхитэй хяналтын үзлэг, 8.9 хувийг гэрийн үзлэг тус тус эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад өвчний учир амбулаторийн үзлэг (10.9) хувиар өсч, урьдчилан сэргийлэх үзлэг (6.3), идэвхитэй хяналт (2.2), гэрийн үзлэг (2.4) хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг 12. Амбулаторийн үзлэгийн төрөл, хувиар 2021, 2022 оны 3-р улиралд

Эмчийн үзлэгийг эмнэлгийн төрлөөр харуулбал: 29.1 хувийг өрхийн эмчийн, 9.5 хувийг баг, сумын эмчийн, 29.2 хувийг аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн эмчийн, 32.2 хувийг лавлагаа шатлалын эмнэлгүүд болон бусад эмнэлгийн эмчийн үзлэг эзэлж байна. Улсын хэмжээнд нийт 27956 эмчлүүлэгчид мэс заслын хагалгаа хийгдсэн бөгөөд 71.0 хувь нь Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд хийгдсэн байна. Нийт мэс заслын хагалгааны 27.1 хувийг хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд, 16.5 хувийг яс, булчингийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд, 12.7 хувийг эм бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд эзэлж байгаа нь дийлэнхи хувийг эзэлж байна.

Зураг 13. Мэс заслын хагалгаа, бодит тоо, аймгаар, 2022 оны 3-р улиралд

Хүснэгт 7. Зонхилон хийгдсэн мэс заслын хагалгаа, төрлөөр, 2022 оны 3-р улиралд

Мэс засал төрлөөр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо					
	Улсын дүн		Улаанбаатар		Аймгийн дүн	
	Бодит тоо	Эзлэх хувь	Бодит тоо	Эзлэх хувь	Бодит тоо	Эзлэх хувь
Хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд (42-54)	7582	27.1	4334	21.8	3248	40.0
Яс, булчингийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд (76-84)	4626	16.5	3507	17.7	1119	13.8
Эм бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд (65-71)	3551	12.7	2426	12.2	1125	13.9
Гадна эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд (85-86)	2546	9.1	1545	7.8	1001	12.3
Нүдэнд хийгдэх мэс заслууд (08-16)	2433	8.7	2237	11.3	196	2.4
Хамар, ам, залгиурт хийгдэх мэс заслууд (21-29)	2475	8.9	1944	9.8	531	6.5
Зүрх судасны тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд (35-39)	1395	5.0	1339	6.7	56	0.7
Шээсний замд хийгдэх хагалгаанууд (55-59)	735	2.6	656	3.3	79	1.0
Мэдрэлийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд (01-05)	616	2.2	561	2.8	55	0.7
Эр бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд (60-64)	580	2.1	389	2.0	191	2.4
Чихэнд хийгдэх мэс заслууд (18-20)	481	1.7	381	1.9	100	1.2
Эх барихын ажилбарууд (72-75)	357	1.3	16	0.1	341	4.2
Амьсгалын эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд (30-34)	307	1.1	261	1.3	46	0.6
Дотоод шүүрлийн булчирхайн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд (06-07)	160	0.6	151	0.8	9	0.1
Цус болон тунгалгийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд (40-41)	112	0.4	97	0.5	15	0.2
Нийт дүн	27956	100.0	19844	100.0	8112	100.0

Улсын хэмжээнд 2022 оны 3-р улирлын байдлаар 177803 түргэн тусламжийн дуудлага хүлээн авч үйлчилсэнээс 8.2 хувийг алсын, 10.0 хувийг осол, гэмтлийн дуудлага эзэлж байна.

Хүснэгт 8. Түргэн тусламжийн дуудлага, аймгаар, 2022 оны 3-р улиралд

№	Аймаг/хотын нэр	Түргэн тусламжийн дуудлага			Нийт дуудлаганд эзлэх хувь	Алсын дуудлагын эзлэх хувь	Осол, гэмтлийн дуудлагын эзлэх хувь
		Нийт	Алсын дуудлага	Осол, гэмтлийн дуудлага			
1	Архангай	3380	805	180	1.9	23.8	5.3
2	Баян-Өлгий	4730	1258	113	2.7	26.6	2.4
3	Баянхонгор	3821	936	131	2.1	24.5	3.4
4	Булган	3505	426	90	2.0	12.2	2.6
5	Говь-Алтай	2891	603	84	1.6	20.9	2.9
6	Говьсүмбэр	1077	87	22	0.6	8.1	2.0
7	Дархан-Уул	4782	160	320	2.7	3.3	6.7
8	Дорноговь	4130	630	158	2.3	15.3	3.8
9	Дорнод	2124	372	111	1.2	17.5	5.2
10	Дундговь	2249	469	100	1.3	20.9	4.4
11	Завхан	3597	832	172	2.0	23.1	4.8
12	Орхон	3981	50	255	2.2	1.3	6.4
13	Өвөрхангай	3730	1181	164	2.1	31.7	4.4
14	Өмнөговь	2485	305	131	1.4	12.3	5.3
15	Сүхбаатар	4516	806	95	2.5	17.8	2.1
16	Сэлэнгэ	7468	882	197	4.2	11.8	2.6
17	Төв	4287	1083	136	2.4	25.3	3.2
18	Увс	3281	897	89	1.8	27.3	2.7
19	Ховд	2842	814	107	1.6	28.6	3.8
20	Хөвсгөл	4989	975	218	2.8	19.5	4.4
21	Хэнтий	5102	980	138	2.9	19.2	2.7
22	Аймгийн дундаж	78967	14551	3011	44.4	18.4	3.8
23	Улаанбаатар	98836	30	14836	55.6	0.0	15.0
24	Улсын дундаж	177803	14581	17847	100.0	8.2	10.0

Төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүдийн стационарын тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд /2022 оны 3-р улиралд/

№	Эмнэлгийн нэр	Хэвтсэн өвчтөн	Гарсан өвчтөн	Ор хоног	Нас барагт	Эмнэлгийн нас барагт	Эмнэлгийн нас барагтын хувь	Хонгор болоогүй нас барагт	Хонгор болоогүй нас барагтын хувь	Үүнээс 8-24 цагийн дотор нас барагт	8-24 цагийн дотор нас барагтын хувь	Эмчлэгдсэн өвчтөн	Орны фонд ашиглалт	Фонд ашиглалтын хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт
1	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг	5786	5741	32781	103	103	100.0	18	17.5	7	38.9	5815	68.2	82.6	5.6	12.1
2	Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг	3004	2989	18870	58	58	100.0	11	19.0	4	36.4	3026	63.8	77.3	6.2	10.2
3	Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг	5454	5392	36765	98	98	100.0	16	16.3	8	50.0	5472	67.3	81.6	6.7	10.0
4	Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	8472	8435	52501	85	85	100.0	4	4.7	3	75.0	8496	77.2	93.6	6.2	12.5
5	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв	3665	3691	31602	42	42	100.0	3	7.1	3	100.0	3699	57.0	69.1	8.5	6.7
6	Хавдар судлалын үндэсний төв	2491	2418	15521	87	87	100.0	21	24.1	8	38.1	2498	56.4	68.4	6.2	9.1
7	Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв	4680	4627	35487	64	64	100.0	16	25.0	7	43.8	4686	81.4	98.7	7.6	10.7
8	Арьсны өвчин судлалын үндэсний төв	1102	1090	8563	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1096	61.2	74.1	7.8	7.8
9	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	2438	2460	50516	5	5	100.0	2	40.0	2	100.0	2452	100.0	121.3	20.6	4.9
10	Хүүхдийн төв сувилал	388	384	4194	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	386	45.6	55.3	10.9	4.2
11	Уламжлалт анагаах ухаан технологийн хүрээлэн	1429	1440	9873	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1435	73.7	89.3	6.9	10.7
12	Монгол японы сургалтын эмнэлэг	1161	1156	12458	12	12	100.0	3	25.0	2	66.7	1165	83.1	100.7	10.7	7.8
13	Эх, нярай, эмэгтэйчүүдийн үндэсний төв-2	6470	6254	40420	3	3	100.0	1	33.3	1	100.0	6364	59.4	72.0	6.4	9.4
14	Өргөө амаржих газар	5356	5424	29407	8	8	100.0	1	12.5	1	100.0	5394	81.0	98.2	5.5	14.9
15	Хүрээ амаржих газар	1758	658	4716	3	3	100.0	1	33.3	0	0.0	1210	55.5	67.3	3.9	14.2
16	Амгалан амаржих газар	3765	3740	17847	2	2	100.0	0	0.0	0	0.0	3754	89.2	108.2	4.8	18.8
17	"Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар"	65901	65857	438113	1086	251	23.1	66	26.3	35	53.0	66422	55.9	67.8	6.6	8.5
18	Дүн	123320	121756	839634	1656	821	49.6	163	19.9	81	49.7	123366	62.4	75.7	6.8	9.2

Стационарын тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд
/2022 оны 3-р улиралд/

№	Аймаг/хот	Хэвтсэн өвчтөн	Гарсан өвчтөн	Ор хоног	Нас барагт	Эмнэлгийн нас барагт	Эмнэлгийн нас барагтын хувь	Хоног болоогүй нас барагт	Хоног болоогүй нас барагтын хувь	Үүнээс 8-24 цагийн дотор нас барагт	8-24 цагийн дотор нас барагтын хувь	Эмчлэгдсэн өвчтөн	Орны фонд ашиглалт	Фонд ашиглалтын хувь	Дундаж ор хоног	Орны эрэлт
1	Архангай	3634	3616	24195	131	16	12.2	8	50.0	1	12.5	3691	15.7	19.0	6.6	2.4
2	Баян-Өлгий	5391	5664	38237	124	16	12.9	3	18.8	1	33.3	5590	40.4	49.0	6.8	5.9
3	Баянхонгор	5331	5374	37146	118	27	22.9	7	25.9	4	57.1	5412	19.3	23.4	6.9	2.8
4	Булган	2068	2012	14354	87	12	13.8	5	41.7	4	80.0	2084	14.7	17.8	6.9	2.1
5	Говь-Алтай	2873	2814	19947	61	25	41.0	7	28.0	2	28.6	2874	40.6	49.2	6.9	5.9
6	Говьсүмбэр	984	951	6622	25	9	36.0	2	22.2	0	0.0	980	22.9	27.8	6.8	3.4
7	Дархан-Уул	6446	6494	42222	136	42	30.9	12	28.6	6	50.0	6538	41.5	50.3	6.5	6.4
8	Дорноговь	3684	3676	25354	86	19	22.1	6	31.6	1	16.7	3723	47.0	56.9	6.8	6.9
9	Дорнод	4209	4186	28576	111	27	24.3	6	22.2	4	66.7	4253	49.9	60.4	6.7	7.4
10	Дундговь	2204	2192	15537	68	13	19.1	3	23.1	2	66.7	2232	44.3	53.7	7.0	6.4
11	Завхан	3879	3796	25536	95	14	14.7	5	35.7	4	80.0	3885	19.3	23.4	6.6	2.9
12	Орхон	7716	7642	52027	143	19	13.3	9	47.4	5	55.6	7751	57.8	70.1	6.7	8.6
13	Өвөрхангай	5574	5434	35924	140	28	20.0	6	21.4	2	33.3	5574	22.4	27.1	6.4	3.5
14	Өмнөговь	3770	3724	22914	88	17	19.3	8	47.1	5	62.5	3791	15.3	18.5	6.0	2.5
15	Сүхбаатар	3193	3082	24554	84	14	16.7	7	50.0	3	42.9	3180	44.8	54.3	7.7	5.8
16	Сэлэнгэ	4934	4957	36010	132	16	12.1	6	37.5	2	33.3	5012	43.4	52.6	7.2	6.0
17	Төв	3252	3220	21623	118	26	22.0	13	50.0	4	30.8	3295	16.9	20.5	6.6	2.6
18	Увс	4500	4516	29581	94	16	17.0	6	37.5	2	33.3	4555	51.4	62.4	6.5	7.9
19	Ховд	6198	6143	46706	124	19	15.3	5	26.3	1	20.0	6233	56.5	68.5	7.5	7.5
20	Хөвсгөл	5816	5714	37386	198	42	21.2	13	31.0	4	30.8	5864	40.5	49.2	6.4	6.4
21	Хэнтий	4529	4482	32870	80	28	35.0	8	28.6	5	62.5	4546	32.0	38.8	7.2	4.4
22	Аймгийн дундаж	90185	89689	617321	2243	445	19.8	145	32.6	62	42.8	91059	30.9	37.4	6.8	4.6
23	Улаанбаатар	13551	133988	903624	2294	878	38.3	174	19.8	90	51.7	135917	59.0	71.5	6.6	8.9
24	Улсын дундаж	225736	223677	1520945	4537	1323	29.2	319	24.1	152	47.6	226975	43.1	52.2	6.7	6.4

2022 он, III улирал

Хүн амын эрүүл мэндийн үзүүлэлт

БҮЛЭГ III. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

БҮЛЭГ 3. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

2022 оны 3-р улирлын байдлаар амбулаторт халдварт болон халдварт бус өвчлөлийн нийт 680246 тохиолдол бүртгэгджээ. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 375.1/
- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 284.0/
- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 279.1/
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 207.8/
- Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг /10 000 хүн амд 180.7/

Хүснэгт 10. Амбулаторын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2022 оны 3-р улиралд

№	ӨОУА-10 нэршил	Тохиолдлын тоо	10 000 хүн амд	Нийт тохиолдолд эзлэх %
1	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	123126	375.1	5.5
2	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	93245	284.0	4.2
3	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	91638	279.1	4.1
4	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	68227	207.8	3.1
5	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	59335	180.7	2.7
6	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	43294	131.9	1.9
7	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	38700	117.9	1.7
8	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	36581	111.4	1.6
9	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	34442	104.9	1.5
10	Дотоод шүүрэл,тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	21758	66.3	1.0

2022 оны 3-р улиралд стационарын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үе /10 000 хүн амд 88.3/
- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 73.9/
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 71.5/
- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 56.1/
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 53.6/

Хүснэгт 11. Стационарын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2022 оны 3-р улиралд

№	ӨОУА-10 нэршил	Тохиолдлын тоо	10 000 хүн амд	Нийт тохиолдолд эзлэх %
1	Жирэмслэх, төрөх, төрсний дараах үе	29001	88.3	14.7
2	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	24273	73.9	12.3
3	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	23481	71.5	11.9
4	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	18432	56.1	9.3
5	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	17580	53.6	8.9
6	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	13243	40.3	6.7
7	Шалтгаан нь тодорхойгүй шинэ өвчний урьдчилсан ангилал	10951	33.4	5.5
8	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	10506	32.0	5.3
9	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	9287	28.3	4.7
10	Хавдар	8789	26.8	4.4

Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн мэдээлэл

Улсын хэмжээнд 2022 оны 3-р улирлын байдлаар артерийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэгт нийт 256785 /12.2%/ хүн хамрагдаж, 41.1 хувь нь эрэгтэй, 58.9 хувь нь эмэгтэй байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр онош батлагдсан 1.0 хувь байна. Чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлэг үзлэгт нийт 205464 /20.5%/ хүн хамрагдаж, 41.4 хувь нь эрэгтэй, 58.6 хувь нь эмэгтэй байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр онош батлагдсан 0.1 хувь байна.

2022 оны 3-р улирлын байдлаар умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэг үзлэгт зорилтот насны нийт 6604 (2.8%) нь хамрагдсан байна. Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлгийн үзлэгт зорилтот насны нийт 49856 (4.8%) эмэгтэй хамрагдсан байна.

**Хөхний өмөнгийн илрүүлэг
/2022 оны 3-р улиралд/**

№	Аймаг/хот	20 ба түүнээс дээш насны суурин хүн ам /2021/	Зорилтот насны хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хувь
A	Б	1	2	3
1	Архангай	29447	0	0.0
2	Баян-Өлгий	30462	1824	6.0
3	Баянхонгор	27827	99	0.4
4	Булган	19479	0	0.0
5	Говь-Алтай	18390	404	2.2
6	Говьсүмбэр	5401	322	6.0
7	Дархан-Уул	33701	3468	10.3
8	Дорноговь	21967	719	3.3
9	Дорнод	25398	2016	7.9
10	Дундговь	14732	545	3.7
11	Завхан	23145	0	0.0
12	Орхон	34451	1670	4.8
13	Өвөрхангай	36487	859	2.4
14	Өмнөговь	21952	1030	4.7
15	Сүхбаатар	19942	794	4.0
16	Сэлэнгэ	33453	175	0.5
17	Төв	28251	3583	12.7
18	Увс	24875	0	0.0
19	Ховд	26468	1002	3.8
20	Хөвсгөл	42912	1736	4.0
21	Хэнтий	24005	3772	15.7
22	Аймгийн дундаж	542745	24018	4.4
23	Улаанбаатар	501930	25838	5.1
24	Улсын дундаж	1044675	49856	4.8

**Умайн хүзүүний өмөнгийн илрүүлэг
/2022 оны 3-р улиралд/**

№	Аймаг/хот	Зорилтот 30, 33, 36, 39, 42, 45, 48, 51, 54, 57, 60 насны эмэгтэй суурин хүн ам /2021 он/	Зорилтот насны хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Зорилтот насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хувь
А	Б	1	2	3
1	Архангай	6387	0	0.0
2	Баян-Өлгий	6424	548	8.5
3	Баянхонгор	6085	96	1.6
4	Булган	4283	0	0.0
5	Говь-Алтай	4010	48	1.2
6	Говьсүмбэр	1241	4	0.3
7	Дархан-Уул	7637	550	7.2
8	Дорноговь	5006	120	2.4
9	Дорнод	5914	405	6.8
10	Дундговь	3109	79	2.5
11	Завхан	5006	13	0.3
12	Орхон	7949	105	1.3
13	Өвөрхангай	7952	485	6.1
14	Өмнөговь	5077	218	4.3
15	Сүхбаатар	4432	146	3.3
16	Сэлэнгэ	7492	175	2.3
17	Төв	6264	668	10.7
18	Увс	5310	0	0.0
19	Ховд	5546	22	0.4
20	Хөвсгөл	9526	348	3.7
21	Хэнтий	5270	381	7.2
22	Аймгийн дундаж	119920	4411	3.7
23	Улаанбаатар	118011	2193	1.9
24	Улсын дундаж	237931	6604	2.8

Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн мэдээ /2022 оны 3-р улиралд/

Үзүүлэлт	Архангай	Баянөлий	Баянхонгор	Булган	Говьалтай	Говьсүмбэр	Дархан-Уул	Дорноговь	Дорнод	Дундговь	Завхан	Орхон	Өвөрхангай	Өмнөговь	Сүхбаатар	Сэлэнгэ	Төв	Увс	Ховд	Хөвсгөл	Хэнтий	Аймгийн дүн	Улаанбаатар	Улсын дүн		
Артерийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэг (18-аас дээш нас)	Үзлэгт хамрагдсан хувь	7.0	4.2	16.4	13.3	2.7	11.1	20.8	13.8	9.3	4.4	5.0	9.6	7.2	4.8	8.2	10.0	14.0	9.7	6.3	7.8	12.0	9.6	15.3	12.2	
	Үзлэгт хамрагдсан хүний тоо	4287	2696	9268	5453	1025	1222	13936	6340	4956	1349	2354	6608	5384	2220	3408	7068	8447	5040	3451	6796	6070	107378	149407	256785	
	Үүнээс	Эр	1758	1204	3637	2500	414	457	6143	2745	1930	649	863	2567	2340	983	1524	3117	4098	2083	1343	2605	2615	45575	59899	105474
		Эм	2529	1492	5631	2953	611	765	7793	3595	3026	700	1491	4041	3044	1237	1884	3951	4349	2957	2108	4191	3455	61803	89508	151311
	Давтан үзлэг	144	1590	120	103	35	339	112	70	333	17	356	299	368	138	14	1196	186	181	978	562	970	8111	29575	37686	
Чихрийн шижин хэв шинж 2 эрт илрүүлэг үзлэг (40-өөс дээш нас)	Артерийн гипертензи оношлогдсон	79	144	64	46	35	3	37	10	35	12	58	84	48	15	16	87	101	118	145	252	38	1427	1261	2688	
	Үзлэгт хамрагдсан хувь	14.9	8.3	22.3	19.5	5.0	17.8	21.5	14.7	19.2	8.2	9.2	12.9	15.0	11.0	19.4	18.4	19.0	19.7	12.5	14.5	22.1	15.7	26.1	20.5	
	Үзлэгт хамрагдсан хүний тоо	4412	2198	5770	4293	907	903	7261	3129	4964	1261	2221	4388	5366	2205	3857	6661	6029	4597	3102	6138	5533	85195	120269	205464	
	Үүнээс	Эр	1796	1006	2395	1879	389	366	3238	1447	1929	585	823	1744	2349	1016	1725	2964	2821	1881	1230	2419	2377	36379	48603	84982
		Эм	2616	1192	3375	2414	518	537	4023	1682	3035	676	1398	2644	3017	1189	2132	3697	3208	2716	1872	3719	3156	48816	71666	120482
Давтан үзлэг	23	1111	3	44	0	77	7	5	160	0	268	59	62	24	3	758	79	34	724	90	293	3824	13510	17334		
Чихрийн шижин оношлогдсон	4	1	3	2	0	0	0	5	2	4	1	15	9	7	2	3	7	9	2	20	6	11	113	129	242	

**Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, 10 000 хүн амд
/2022 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Бүртгэгдсэн өвчлөл		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Баруун бүс						
Баян-Өлгий	14375	1342.0	5251	980.9	9124	1702.8
Говь-Алтай	13538	2312.6	5638	1927.3	7900	2697.5
Завхан	25181	3425.2	9548	2602.8	15633	4244.2
Увс	23612	2784.3	8666	2033.4	14946	3542.8
Ховд	12116	1351.4	4226	940.7	7890	1764.0
Хангайн бүс						
Архангай	18184	1904.7	7324	1529.8	10860	2282.0
Баянхонгор	17491	1951.0	6146	1393.5	11345	2490.8
Булган	18798	3045.3	6986	2226.4	11812	3892.1
Орхон	21401	2023.7	9522	1832.5	11879	2208.4
Өвөрхангай	16303	1393.1	6281	1078.7	10022	1704.6
Хөвсгөл	28662	2094.5	10875	1601.8	17787	2579.6
Төвийн бүс						
Говьсүмбэр	1986	1098.4	686	757.4	1300	1440.8
Дархан-Уул	13171	1264.5	5340	1043.5	7831	1478.0
Дорноговь	20975	2926.5	8632	2387.7	12343	3474.9
Дундговь	2410	508.4	937	392.8	1473	625.4
Өмнөговь	21739	3015.3	8833	2423.9	12906	3619.8
Сэлэнгэ	16138	1485.6	6383	1156.8	9755	1825.1
Төв	23145	2470.5	8586	1782.4	14559	3198.7
Зүүн бүс						
Дорнод	20285	2414.2	8441	1989.6	11844	2847.3
Сүхбаатар	8020	1238.3	3230	992.5	4790	1486.5
Хэнтий	21295	2696.7	7995	1999.2	13300	3412.3
Улаанбаатар						
Улаанбаатар	321421	2115.7	130424	1776.1	190997	2433.5

**Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан
/2022 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	304.7	223.9	176.5	189.6	41.5
Говь-Алтай	521.7	261.9	318.1	190.6	175.8
Завхан	812.2	655.5	462.2	337.7	161.1
Увс	669.4	441.3	417.7	271.6	18.9
Ховд	346.7	244.9	171.1	183.9	22.4
Бүсийн дундаж	509.5	355.1	295.6	231.7	73.0
Хангайн бүс					
Архангай	333.4	223.8	351.3	227.4	132.6
Баянхонгор	285.5	238.6	287.7	291.5	29.2
Булган	572.7	899.4	414.6	358.8	90.4
Орхон	490.8	263.3	304.6	246.0	17.4
Өвөрхангай	290.9	176.3	240.9	104.2	46.0
Хөвсгөл	373.6	575.3	305.4	176.0	44.9
Бүсийн дундаж	379.0	371.8	308.5	218.1	56.4
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	108.4	171.5	165.4	75.8	11.1
Дархан-Уул	241.7	148.4	273.7	56.7	47.9
Дорноговь	579.9	193.7	635.9	261.3	166.7
Дундговь	46.6	108.6	97.9	31.2	26.2
Өмнөговь	682.7	366.6	607.9	299.6	39.1
Сэлэнгэ	267.7	228.1	204.9	134.2	59.7
Төв	386.6	456.0	468.5	280.2	53.0
Бүсийн дундаж	359.5	255.0	371.7	174.4	63.3
Зүүн бүс					
Дорнод	597.1	128.3	565.9	127.7	37.4
Сүхбаатар	248.1	169.5	328.3	89.6	13.9
Хэнтий	506.7	531.6	459.3	261.5	50.9
Бүсийн дундаж	466.5	279.9	461.4	163.2	35.4
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	313.9	232.0	191.0	205.8	321.1
Улсын дундаж	368.3	280.3	273.0	203.4	180.6

**Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан
/2022 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Дотоод шүүрэл,тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	16.7	86.6	62.3	68.6	37.1
Говь-Алтай	100.4	156.0	147.8	46.0	59.8
Завхан	128.0	223.1	215.9	76.6	70.2
Увс	146.0	228.4	120.7	106.6	59.2
Ховд	61.3	67.3	51.4	67.3	23.8
Бүсийн дундаж	84.5	145.6	111.3	74.3	47.8
Хангайн бүс					
Архангай	85.4	105.3	91.3	102.8	29.4
Баянхонгор	90.1	138.9	85.8	110.5	34.6
Булган	93.6	96.4	92.2	82.5	76.6
Орхон	93.3	89.6	143.8	142.7	66.7
Өвөрхангай	78.4	74.9	143.6	53.0	13.6
Хөвсгөл	75.7	131.1	69.6	70.0	31.6
Бүсийн дундаж	84.8	106.6	105.0	91.8	38.9
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	51.4	18.8	57.5	24.9	6.1
Дархан-Уул	158.1	33.8	148.3	11.7	33.1
Дорноговь	179.4	177.8	169.5	124.9	43.0
Дундговь	21.3	20.0	1.7	13.9	2.5
Өмнөговь	133.6	199.9	30.2	134.8	98.1
Сэлэнгэ	89.4	99.0	85.4	54.8	61.8
Төв	112.0	133.2	151.9	92.0	56.3
Бүсийн дундаж	118.5	107.0	105.5	69.0	50.0
Зүүн бүс					
Дорнод	167.1	75.5	142.0	140.3	92.2
Сүхбаатар	75.5	92.8	7.3	52.8	21.0
Хэнтий	120.2	188.3	32.7	213.8	49.4
Бүсийн дундаж	124.8	119.5	65.8	140.9	57.1
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	166.2	114.6	116.8	122.4	86.1
Улсын дундаж	130.5	116.2	108.6	103.6	64.9

Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, насны ангиллаар, бүсээр /2022 оны 3-р улиралд/

Аймаг/хот	Насны ангиллаар																		
	хүртэлх 1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
	Баруун бүс																		
Баян-Өлгий	339	832	715	538	572	802	1028	1246	1207	1060	1071	1115	1129	1050	705	407	283	185	91
Говь-Алтай	864	1208	1000	841	638	547	546	737	850	1005	1037	977	1139	761	566	373	246	140	63
Завхан	1026	1933	1555	1314	939	1023	1377	1553	1775	1816	1995	2250	1892	1747	1118	739	538	360	231
Увс	1255	2029	1725	1433	1168	998	1251	1609	1480	1643	1527	1933	1961	1421	951	545	342	257	84
Ховд	419	953	656	438	375	499	742	876	845	954	1056	993	1031	946	489	380	226	163	75
Хангайн бүс																			
Архангай	1201	1915	1333	1033	613	674	947	1146	1121	1186	1329	1357	1380	1106	821	435	293	202	92
Баянхонгор	771	1377	1057	831	691	1009	1197	1622	1431	1352	1276	1282	1157	898	572	402	289	175	102
Булган	476	1172	1150	774	617	525	705	980	963	1112	1309	1755	1827	2005	1428	825	549	387	239
Орхон	752	1806	1452	1032	726	701	1164	1878	1896	1719	1737	1881	1667	1331	731	403	254	187	84
Өвөрхангай	986	1917	1494	1070	658	510	760	989	1040	981	1108	1149	1127	862	631	455	280	186	100
Хөвсгөл	1284	1932	2000	1808	1205	922	1297	1646	1678	1787	2125	2451	2517	2359	1382	941	661	435	232
Төвийн бүс																			
Говьсүмбэр	120	161	90	59	78	127	154	203	179	150	129	128	139	110	66	36	27	17	13
Дархан-Уул	472	1660	1262	906	586	418	550	757	825	809	834	847	962	832	614	398	236	138	65
Дорноговь	1096	2586	1921	1394	937	1088	1300	1779	1636	1399	1387	1187	1070	903	586	329	171	119	87
Дундговь	91	269	154	126	68	71	112	140	156	170	179	178	194	192	100	68	63	40	39
Өмнөговь	1227	2605	1503	1030	678	1025	1256	1749	1631	1377	1348	1396	1510	1150	866	567	365	264	192
Сэлэнгэ	460	1204	1131	905	655	512	699	1147	1115	1224	1423	1543	1428	1067	788	389	243	148	57
Төв	812	1734	1600	1153	966	805	992	1515	1535	1643	1774	1884	1994	1844	1264	709	454	283	184
Зүүн бүс																			
Дорнод	1389	3399	2393	1463	824	669	772	1161	1321	1106	1265	1004	1023	910	735	413	217	127	94
Сүхбаатар	666	1239	607	390	255	276	336	508	489	517	448	423	505	520	406	201	107	68	59
Хэнтий	697	1444	1287	1057	747	864	1076	1358	1529	1643	1686	1839	1681	1664	1184	663	395	312	169
Улаанбаатар																			
Улаанбаатар	13682	23139	23595	19304	14232	13913	16101	22549	22778	21822	22949	22812	24470	22460	16349	10259	6191	3362	1454
Улсын дундаж	30085	56514	49680	38899	28228	27978	34362	47148	47480	46475	48992	50384	51803	46138	32352	19937	12430	7555	3806

**Стационарт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, 10 000 хүн амд
/2022 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хот	Бүртгэгдсэн өвчлөл		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Баруун бүс						
Баян-Өлгий	5707	532.8	1919	358.5	3788	706.9
Говь-Алтай	2768	472.8	1009	344.9	1759	600.6
Завхан	3871	526.5	1341	365.6	2530	686.9
Увс	4481	528.4	1743	409.0	2738	649.0
Ховд	5271	587.9	1986	442.1	3285	734.4
Хангайн бүс						
Архангай	3580	375.0	1264	264.0	2316	486.7
Баянхонгор	5370	599.0	1772	401.8	3598	789.9
Булган	2468	399.8	804	256.2	1664	548.3
Орхон	7639	722.3	2939	565.6	4700	873.8
Өвөрхангай	5254	449.0	1781	305.9	3473	590.7
Хөвсгөл	5718	417.9	2024	298.1	3694	535.7
Төвийн бүс						
Говьсүмбэр	950	525.4	327	361.0	623	690.5
Дархан-Уул	6459	620.1	2394	467.8	4065	767.2
Дорноговь	3677	513.0	1391	384.8	2286	643.6
Дундговь	1120	236.2	313	131.2	807	342.6
Өмнөговь	3583	497.0	1220	334.8	2363	662.8
Сэлэнгэ	4867	448.0	1678	304.1	3189	596.6
Төв	3160	337.3	1097	227.7	2063	453.2
Зүүн бүс						
Дорнод	4180	497.5	1441	339.6	2739	658.5
Сүхбаатар	2824	436.0	990	304.2	1834	569.1
Хэнтий	4402	557.4	1590	397.6	2812	721.5
Улаанбаатар						
Улаанбаатар	110249	725.7	40223	547.8	70026	892.2

**Стационарын өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан
/2022 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Жирэмслэх, төрөх, төрсний дараах үе	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	107.2	66.6	69.6	49.3	59.3
Говь-Алтай	70.7	60.1	56.9	29.2	42.9
Завхан	73.9	70.7	56.3	50.7	59.9
Увс	71.5	86.3	77.9	45.2	66.6
Ховд	78.7	76.0	93.4	64.0	51.6
Бүсийн дундаж	82.6	72.5	72.3	49.1	56.9
Хангайн бүс					
Архангай	61.8	56.9	42.3	30.2	62.4
Баянхонгор	77.5	90.6	78.7	40.6	80.3
Булган	47.0	94.0	31.6	34.3	44.6
Орхон	81.3	144.5	69.8	62.2	54.4
Өвөрхангай	79.9	57.8	63.9	37.5	44.0
Хөвсгөл	60.2	76.9	44.5	48.4	61.1
Бүсийн дундаж	69.2	85.6	56.1	43.3	58.0
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	87.9	61.9	73.0	69.7	45.9
Дархан-Уул	76.2	78.2	83.2	51.8	51.3
Дорноговь	76.3	60.8	61.7	48.3	38.8
Дундговь	49.1	26.8	19.4	23.6	30.4
Өмнөговь	88.8	49.1	57.7	33.8	39.8
Сэлэнгэ	59.0	65.0	43.5	50.0	53.6
Төв	44.9	45.3	30.4	34.6	37.8
Бүсийн дундаж	66.6	57.6	52.5	43.3	43.9
Зүүн бүс					
Дорнод	118.7	32.6	62.5	56.5	26.1
Сүхбаатар	64.2	50.3	39.8	43.7	49.3
Хэнтий	65.2	49.8	65.6	73.6	48.5
Бүсийн дундаж	84.7	43.6	57.1	58.8	40.4
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	104.4	79.4	85.5	66.6	55.8
Улсын дундаж	87.8	73.8	71.2	55.9	53.4

**Стационарын өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан
/2022 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Шалтгаан нь тодорхойгүй шинэ өвчний урьдчилсан ангилал	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	Хавдар
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	42.0	1.4	26.9	17.2	3.3
Говь-Алтай	26.3	18.6	9.1	24.1	9.2
Завхан	73.2	10.3	24.5	16.1	7.6
Увс	48.5	20.3	15.6	24.5	13.7
Ховд	38.3	22.0	42.4	17.1	17.5
Бүсийн дундаж	45.8	13.8	25.0	19.4	10.1
Хангайн бүс					
Архангай	22.0	22.1	16.7	13.8	6.6
Баянхонгор	48.9	38.1	26.5	17.1	13.2
Булган	22.8	21.7	9.1	15.9	9.1
Орхон	43.2	31.4	47.4	26.1	16.4
Өвөрхангай	23.7	17.2	14.4	21.2	5.0
Хөвсгөл	21.9	10.2	12.1	14.1	4.1
Бүсийн дундаж	30.1	22.4	21.3	18.1	8.7
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	25.4	50.9	25.4	13.3	6.1
Дархан-Уул	49.7	13.2	60.8	29.4	14.0
Дорноговь	46.9	8.0	37.5	21.5	10.7
Дундговь	7.8	7.4	12.9	2.5	0.8
Өмнөговь	28.7	27.6	70.2	25.1	4.7
Сэлэнгэ	37.6	9.0	8.2	8.3	9.3
Төв	24.0	35.2	9.9	9.4	6.6
Бүсийн дундаж	34.5	18.4	32.9	16.6	8.4
Зүүн бүс					
Дорнод	10.4	13.8	14.4	24.3	4.6
Сүхбаатар	36.6	15.4	38.0	21.9	4.8
Хэнтий	77.4	34.7	31.2	21.7	7.6
Бүсийн дүн	41.1	21.5	26.9	22.7	5.7
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	44.6	49.6	38.5	39.2	48.0
Улсын дундаж	40.2	33.2	31.9	28.1	26.8

Стационарын нийт өвчлөл, насны ангиллаар, бүсээр /2022 оны 3-улирал/

Аймаг/хотын нэр																				
	1 хүртэлх	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	
Баруун бүс																				
Баян-Өлгий	169	214	145	135	174	390	680	583	486	377	388	454	438	409	261	162	121	82	39	
Говь-Алтай	204	117	89	93	96	203	228	200	202	182	165	175	190	184	153	121	83	52	31	
Завхан	180	169	76	133	119	230	307	292	294	238	268	315	319	287	214	145	129	106	50	
Увс	240	247	104	197	192	323	393	327	322	322	288	377	360	290	190	125	84	65	35	
Ховд	348	267	158	205	219	383	406	419	353	318	343	414	405	360	246	157	115	100	55	
Хангайн бүс																				
Архангай	132	155	71	96	104	225	318	308	241	210	270	277	306	288	218	132	113	82	34	
Баянхонгор	160	200	153	161	182	380	419	479	404	411	383	462	471	371	246	181	136	98	73	
Булган	69	72	70	89	95	142	163	221	147	160	158	188	226	223	154	107	72	72	40	
Орхон	311	285	186	174	170	357	529	717	649	580	539	628	696	670	455	301	202	127	63	
Өвөрхангай	270	231	142	223	173	382	470	432	415	311	292	367	396	337	282	215	148	104	64	
Хөвсгөл	240	239	188	216	222	369	427	538	414	305	389	420	463	429	283	215	170	105	86	
Төвийн бүс																				
Говьсүмбэр	59	55	37	32	27	56	84	83	82	61	58	54	80	39	37	36	32	17	21	
Дархан-Уул	303	352	188	203	203	319	394	538	461	450	472	475	576	511	393	269	164	128	60	
Дорноговь	169	154	90	115	147	219	278	356	327	272	269	251	290	276	193	121	58	57	35	
Дундговь	36	30	18	23	31	93	103	95	84	38	77	91	93	109	70	43	38	21	27	
Өмнөговь	128	154	77	78	96	235	292	367	308	253	203	242	310	259	204	137	99	86	55	
Сэлэнгэ	156	271	162	139	156	244	293	417	328	350	332	415	399	403	304	191	166	97	44	
Төв	124	149	86	91	99	149	214	305	272	231	222	253	272	212	177	105	94	57	48	
Зүүн бүс																				
Дорнод	154	244	118	144	124	280	373	465	374	266	256	259	303	288	233	145	82	43	29	
Сүхбаатар	121	96	73	83	86	177	249	270	206	214	188	206	246	199	162	92	74	49	33	
Хэнтий	188	260	206	202	163	263	278	343	351	287	268	337	295	337	254	133	124	78	35	
Улаанбаатар																				
Улаанбаатар	4813	7530	4077	2896	2899	5970	7735	10264	9065	7254	7050	7573	8562	8202	6361	4343	2912	1782	961	
Улсын дундаж	8574	11491	6514	5728	5777	11389	14633	18019	15785	13090	12878	14233	15696	14683	11090	7476	5216	3408	1918	

**Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн эхний 10 шалтгаан, насны ангиллаар
/2022 оны 3-р улиралд/**

№	Өвчний нэршил ӨОУА-10	Бүгд	1 хүртэлх	Насны ангиллаар																	
				1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	123126	2902	10306	14193	9347	6084	4521	5587	8265	8789	8705	8757	8489	8723	7707	4903	2963	1596	884	405
2		Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	93245	48	140	297	525	912	1490	2351	3861	4975	6517	8739	11678	13716	13480	9839	6271	4199	2793
3	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	91638	10318	22136	11247	6842	4090	3251	3727	4368	3854	3419	3426	3392	3452	2982	2177	1340	860	505	252
4	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	68227	345	2453	2586	2430	2741	4619	5956	7893	7545	6146	5566	4700	4578	3983	2836	1724	1086	693	347
5	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	59335	818	6470	6089	5943	4300	4243	4262	5545	4633	3838	3357	2871	2502	1777	1123	666	431	279	188
6	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	43294	2396	5729	4418	4470	3622	2406	2407	3076	2622	2167	2161	2006	1936	1598	1005	572	320	244	139
7	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	38700	2584	1181	1644	1726	1606	1551	2169	3145	3486	3653	3727	3505	3056	2290	1565	892	516	273	131
8	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	36581	1363	1997	2811	2303	1356	1088	1403	1932	2037	2313	2752	2907	3013	2868	2358	1668	1267	789	356
9	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	34442	47	459	577	794	789	913	1455	2278	2856	3027	3656	4015	4110	3917	2608	1522	803	393	223
10	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	21758	504	586	770	934	437	384	572	1009	1434	1859	2307	2555	2748	2438	1717	902	404	151	47

Стационарын өвчлөлийн эхний 10 шалтгаан, насны ангиллаар
/2022 оны 3-р улиралд/

№	Өвчний нэршил	Бүгд	Насны ангиллаар																		
			хүртэлх 1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
	А	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	Жирэмслэх, төрөх, төрсний дараах үе	29001	0	0	0	14	988	5991	7669	7912	4854	1467	106	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	24273	14	20	24	99	178	322	489	782	1086	1487	2076	2799	3562	3560	2751	1996	1442	1014	572
3	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	23481	979	2166	1254	1021	740	698	922	1435	1732	1825	1862	2075	1984	1757	1234	763	527	325	182
4	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	18432	2973	4950	1513	948	635	489	548	583	623	579	571	646	747	757	630	421	338	275	206
5	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	17580	21	202	282	482	706	1198	1477	1860	1841	1646	1506	1441	1344	1196	890	595	428	310	155
6	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	13243	308	352	592	568	528	499	662	951	1089	1035	1252	1204	1247	1097	796	459	324	193	87
7	Шалтгаан нь тодорхойгүй шинэ өвчний урьдчилсан ангилал	10951	1230	1188	548	299	207	462	773	945	648	399	408	482	593	665	615	493	449	323	224
8	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	10506	5	53	112	172	179	213	295	459	624	770	926	1147	1479	1459	1092	685	451	255	130
9	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	9287	146	592	750	736	456	515	581	805	820	808	685	589	593	423	321	196	126	86	59
10	Хавдар	8789	17	105	89	101	81	100	151	336	484	780	970	1036	1273	1172	871	650	334	168	71

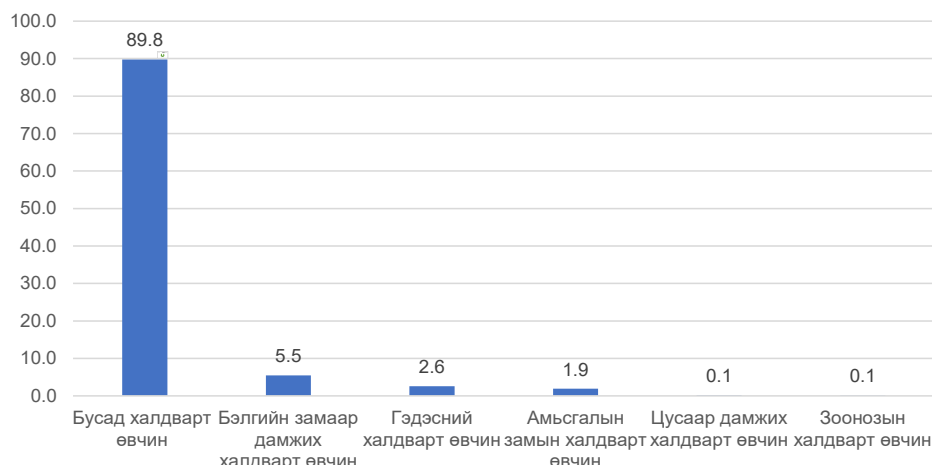
БҮЛЭГ IV. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

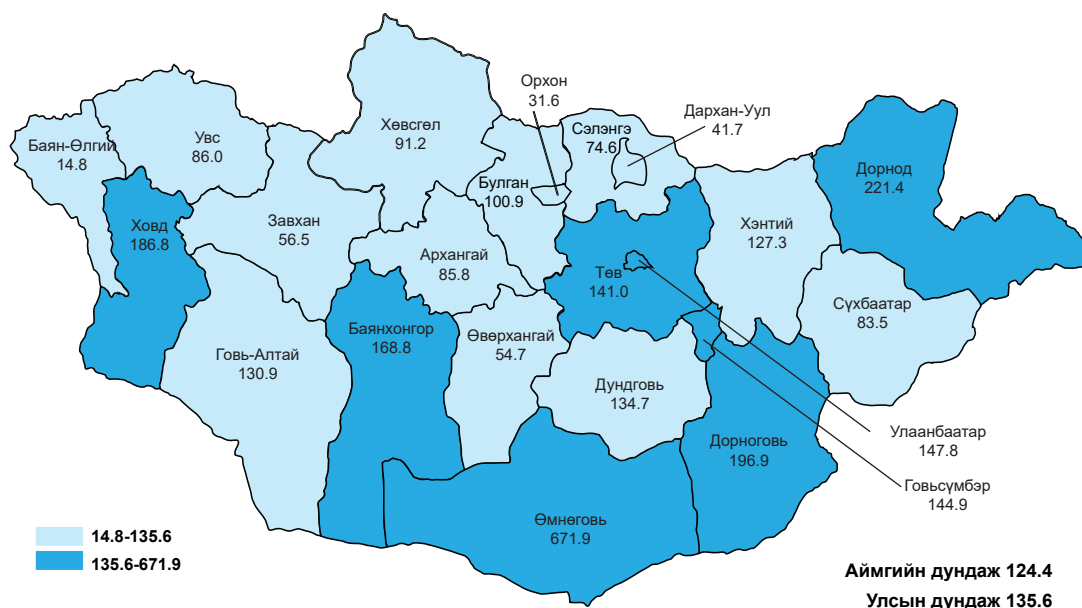
БҮЛЭГ 5. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

Улсын хэмжээнд 2022 оны 3-р улирлын байдлаар 26 төрлийн 46249 халдварт өвчний тохиолдол бүртгэгдэж, 10 000 хүн амд 135.6 ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеэс 155776 тохиолдлоор буюу 10 000 хүн амд ногдох өвчлөл 466.1-оор буурсан байна.

Бүртгэгдсэн халдварт өвчнийг аймгуудаар харьцуулбал: 10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнийг аймгуудаар харьцуулбал: Өмнөговь (671.9), Дорнод (221.4), Дорноговь (196.9), Ховд (186.8), Баянхонгор (168.8), Говьсүмбэр (144.9), Төв (141.0) аймгууд болон Улаанбаатар хотод (147.8) байгаа нь улсын дундаж үзүүлэлтээс (5.4-536.3)-оор өндөр байна.

Зураг 19. Халдварт өвчний бүтэц, хувиар, 2022 оны 3-р улиралд

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад гар, хөл, амны өвчин (566), заг хүйтэн (378), мөөгөнцөр (352), салхинцэцэг (276), тэмбүү (216), цусан суулга (178), трихомониаз (165), вирүст гепатит (35), улаан эсэргэнэ (26), сальмонеллөз (20), В гепатит (20), суулгалт халдвар (16), сүрьеэ (15), бруцеллөз (15), ёлом (15), С гепатит (11), хачигт рикеттсиоз (9), гахайн хавдар (9), хачигт боррелиоз (6), хачигт энцефалит (6), ХДХВ/ДОХ (5), төрөлхийн тэмбүү (2), улаанууд (2), халдварт эритем (2), А гепатит (2), боом (1), тарваган тахал (1) тохиолдлоор тус тус нэмэгдсэн байна.

Зураг 20. Халдварт өвчин, 10 000 хүн амд, 2022 оны 3-р улиралд

Гэдэсний халдварт өвчин

2022 оны 3-р улирлын байдлаар А хепатит, цусан суулга, сальмонеллөз, халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулга, хүнснээс гаралтай бактерт хордлого, гар хөл амны өвчин зэрэг 6 төрлийн гэдэсний халдварт өвчний 1201 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Өмнөх оны мөн үеэс 730 тохиолдлоор буурсан байна.

Гэдэсний халдварт өвчний 45.6 хувийг цусан суулга, 0.6 хувийг бактерийн гаралтай хоолны хордлого, 48.5 хувийг гар хөл амны өвчин, 3.2 хувийг сальмонеллөз, 1.8 хувийг халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулга, 0.3 хувийг А хепатит тус тус эзэлж байна.

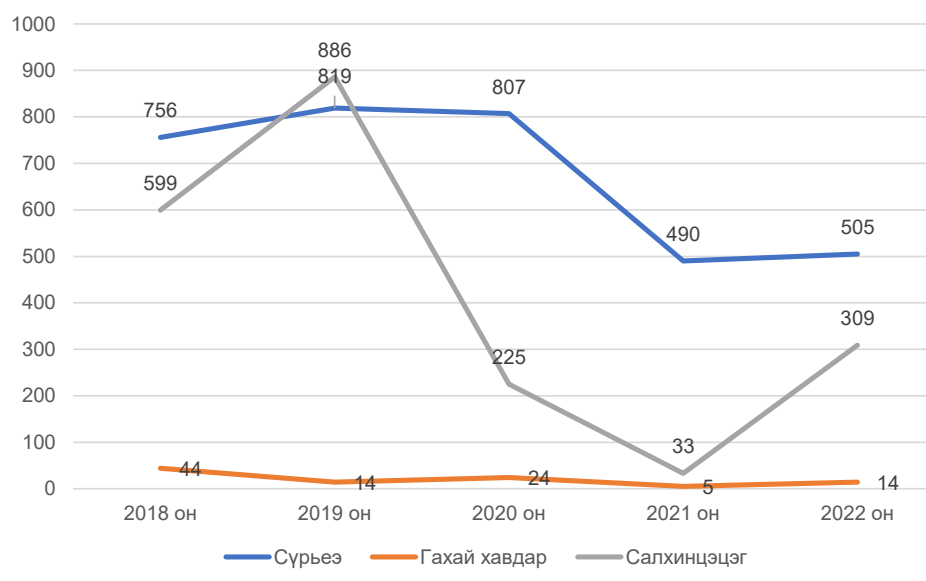
Халдварт өвчин /ӨОУА-10 нэршлээр/	2021		2022		Өсөлт /бууралт/	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Балнад	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Цусан суулга	370	1.1	548	1.6	178	0.5
Вирүст хепатит А	1	0.0	3	0.0	2	0.0
Гар, хөл, амны өвчин	16	0.0	582	1.7	566	1.7
Хүнснээс гаралтай бактерт хордлого	59	0.2	7	0.0	-52	-0.2
Суулгалт халдвар	6	0.0	22	0.1	16	0.0
Сальмонеллөз	19	0.1	39	0.1	20	0.1

Вирүст хепатит

2022 оны 3-р улирлын байдлаар 67 тохиолдол буюу 10 000 хүн амд 0.2 ногдож байна. Өнгөрсөн оны мөн үеэс 35 тохиолдлоор өссөн байна.

Амьсгалын замын халдварт өвчин

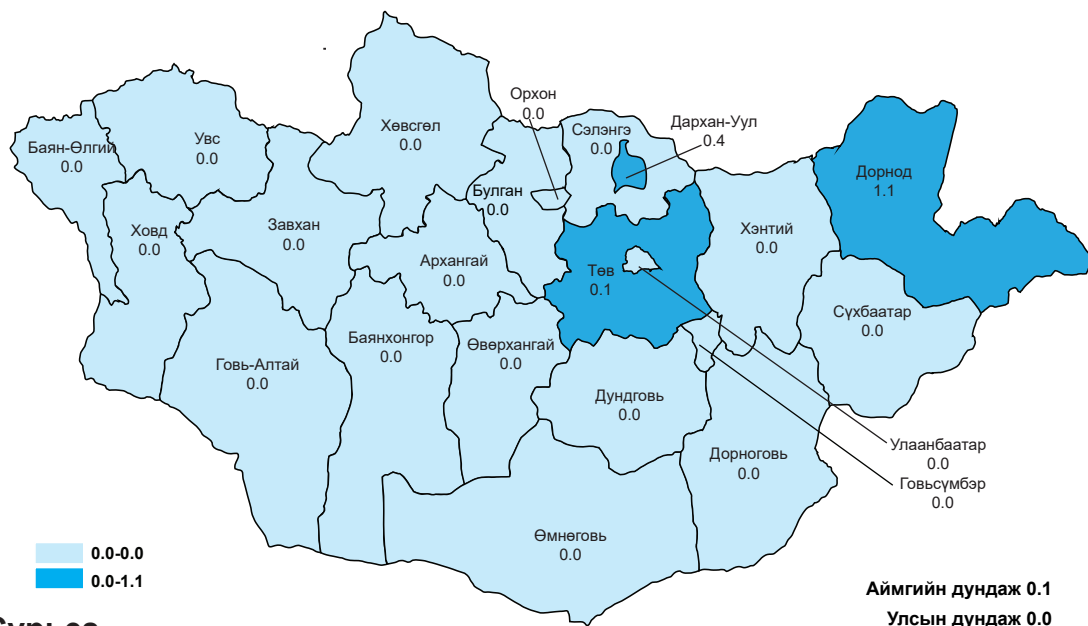
2022 оны 3-р улирлын байдлаар бүртгэгдсэн амьсгалын замын халдварт өвчний дотор сүрьеэ 56.8, салхинцэцэг 34.8, улаан эсэргэнэ 3.7, ёлом 2.6, гахай хавдар 1.6, халдварт эритем 0.2, улаанууд 0.3 хувийг тус тус эзэлж байна.

Зураг 21. Амьсгалын замын халдварт өвчин, бодит тоогоор, 2018-2022 оны 3-р улиралд

Гахай хавдар

2022 оны 3-р улирлын байдлаар гахай хавдар өвчний 14 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9 тохиолдлоор өссөн байна.

Зураг 22. Гахай хавдрын өвчлөл, 10 000 хүн амд, 2022 оны 3-р улиралд

Сүрьеэ

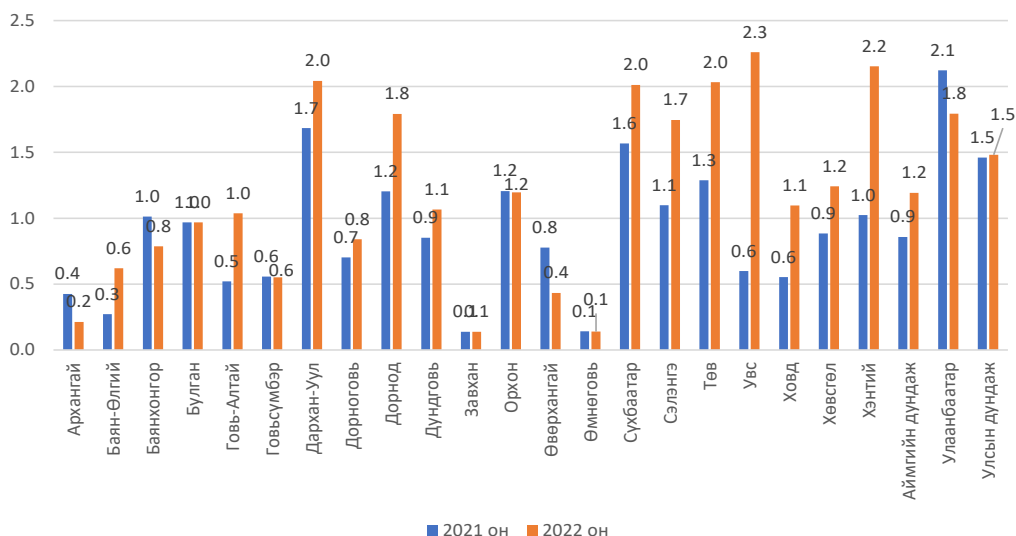
2022 оны 3-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд сүрьеэ өвчний 505 шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 1.1 хувийг эзэлж байна. 10 000 хүн амд ногдох өвчлөл 1.5 байна.

Өнгөрсөн оны мөн үеэс 15 тохиолдлоор өссөн байна. Нийт өвчлөлийн 294 тохиолдол буюу 58.2 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн байна.

Хүснэгт 14. Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин, 10 000 хүн амд, 2020-2022 оны 3-р улиралд

Байршил	2020 он	2021 он	2022 он
Улсын дундаж	2.4	1.5	1.5
Улаанбаатар	3.2	2.1	1.8
Аймгийн дундаж	1.8	0.9	1.2

Зураг 23. Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин, 10 000 хүн амд, 2021-2022 оны 3-р улиралд

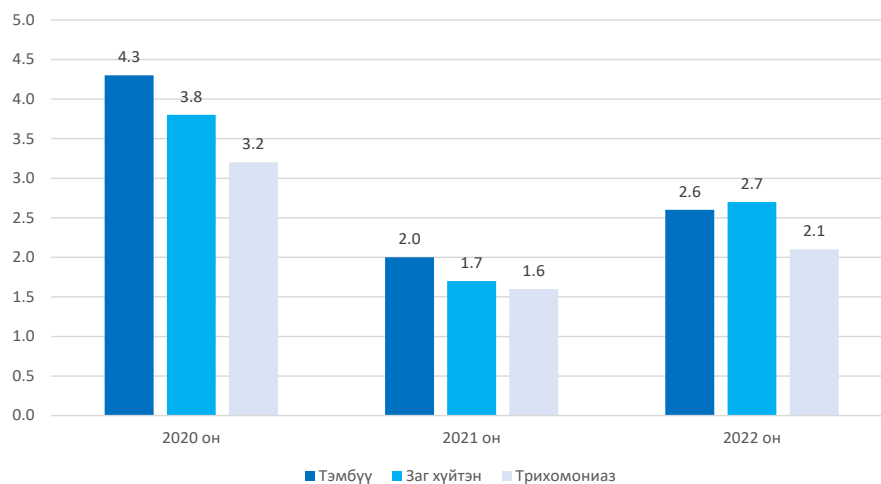
Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин

2022 оны 3-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 2528 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 5.5 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеэс 764 тохиолдлоор өссөн байна.

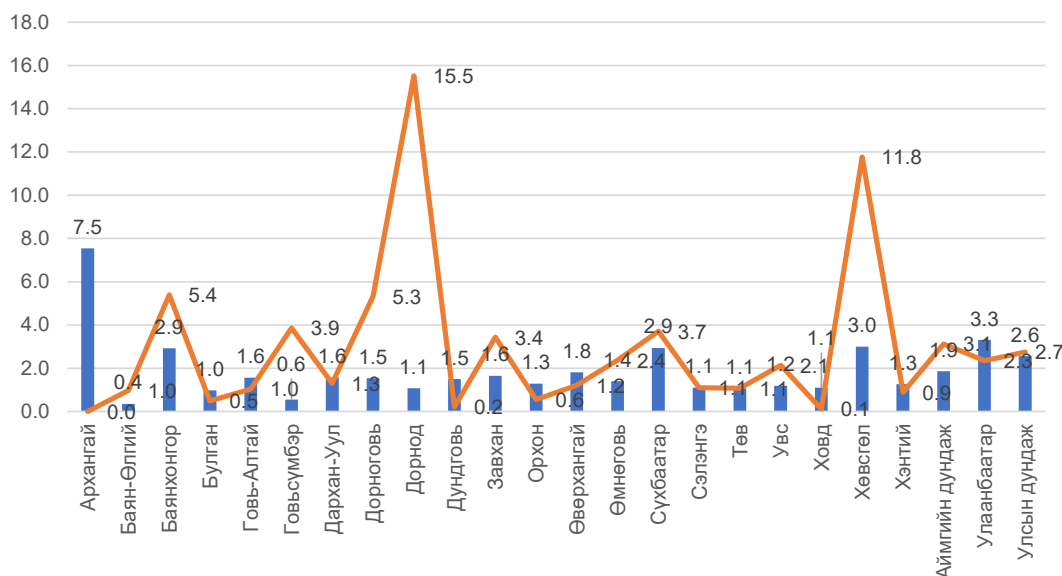
Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 37.1 хувийг заг хүйтэн, 34.5 хувийг тэмбүү, 28.2 хувийг трихомониаз, 0.2 хувийг ХДХВ/ДОХ тус тус эзэлж байна.

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад заг хүйтэн (378), тэмбүү (216), трихомониаз (165), ХДХВ/ДОХ (5) тохиолдлоор өссөн байна.

Зураг 24. Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин, 10 000 хүн амд, 2021-2022 оны 3-р улиралд

Зураг 25. Заг хүйтэн, тэмбүүгийн өвчлөл, 10 000 хүн амд, 2022 оны 3-р улиралд

Халдварт өвчний шалтгаант нас баралт

Улсын хэмжээнд 2022 оны 3-р улирлын байдлаар халдварт өвчний нас баралтын нийт 28 тохиолдол бүртгэгдсэнээс коронавируст халдвар (7), сүрьеэ (18), төрөлхийн тэмбүү (3) тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна.

БҮЛЭГ V. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

БҮЛЭГ 6. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

2022 оны 3-р улирлын байдлаар нас баралтын 4537 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 986 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт нас баралтын 2861 тохиолдол буюу 63.1 хувь нь эрэгтэй, 1676 тохиолдол буюу 36.9 хувь эмэгтэй байна.

Нийт нас баралтын 29.2 хувь нь эмнэлэгт нас барсан бөгөөд үүнээс хоног болоогүй нас баралт 319 тохиолдол буюу 24.1 хувийг эзэлж байна. Хоног болоогүй нас баралт өмнөх оны мөн үеэс 47 тохиолдлоор буурсан байна.

2022 оны 3-р улирлын байдлаар хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 4.4)

Хавдар (10 000 хүн амд 3.4)

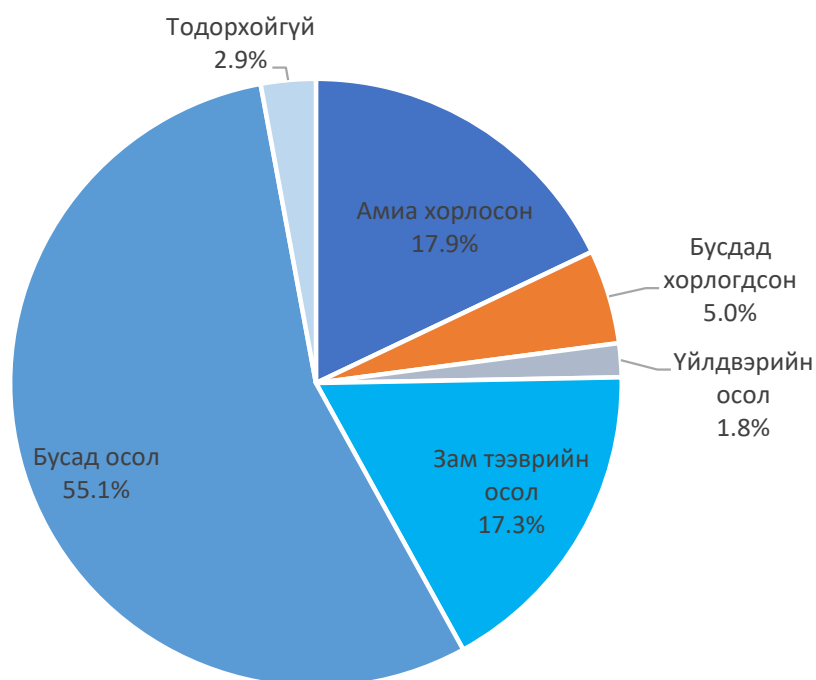
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан (10 000 хүн амд 2.7)

Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 1.0)

Амьсгалын тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 0.6) орж байна.

Осол гэмтэл, гадны шалтгаант нас баралтын 875 тохиолдол бүртгэгдэж, нийт нас баралтын 19.3 хувийг эзэлж байна.

Зураг 29. Нас баралтын гадны шалтгаан, хувиар, 2022 оны 3-р улиралд

**Хүн амын нас баралт, 1000 хүн амд харьцуулснаар
/2022 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Нас баралт		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд
Баруун бүс	498	1.20	299	1.44	199	0.96
Баян-Өлгий	124	1.16	73	1.36	51	0.95
Говь-Алтай	61	1.04	35	1.20	26	0.89
Завхан	95	1.29	53	1.44	42	1.14
Увс	94	1.11	60	1.41	34	0.81
Ховд	124	1.38	78	1.74	46	1.03
Хангайн бүс	817	1.35	511	1.70	306	1.00
Архангай	131	1.37	94	1.96	37	0.78
Баянхонгор	118	1.32	68	1.54	50	1.10
Булган	87	1.41	49	1.56	38	1.25
Орхон	143	1.35	86	1.66	57	1.06
Өвөрхангай	140	1.20	92	1.58	48	0.82
Хөвсгөл	198	1.45	122	1.80	76	1.10
Төвийн бүс	653	1.27	414	1.59	239	0.93
Говьсүмбэр	25	1.38	15	1.66	10	1.11
Дархан-Уул	136	1.31	78	1.52	58	1.09
Дорноговь	86	1.20	61	1.69	25	0.70
Дундговь	68	1.43	46	1.93	22	0.93
Өмнөговь	88	1.22	55	1.51	33	0.93
Сэлэнгэ	132	1.22	79	1.43	53	0.99
Төв	118	1.26	80	1.66	38	0.83
Зүүн бүс	275	1.21	178	1.55	97	0.86
Дорнод	111	1.32	73	1.72	38	0.91
Сүхбаатар	84	1.30	58	1.78	26	0.81
Хэнтий	80	1.01	47	1.18	33	0.85
Улаанбаатар	2294	1.51	1459	1.99	835	1.06
Улсын дундаж	4537	1.38	2861	1.77	1676	1.01

**Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, аймгаар
/2022 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин		Хавдар		Гадны шалтгаант нас баралт		Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин		Амьсгалын тогтолцооны өвчин	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Баруун бүс										
Бүсийн дүн	196	4.7	133	3.2	69	1.7	26	0.6	10	0.2
Баян-Өлгий	64	6.0	23	2.1	11	1.0	9	0.8	6	0.6
Говь-Алтай	24	4.1	12	2.0	14	2.4	1	0.2	1	0.2
Завхан	34	4.6	28	3.8	20	2.7	2	0.3	0	0.0
Увс	31	3.7	31	3.7	10	1.2	8	0.9	2	0.2
Ховд	43	4.8	39	4.4	14	1.6	6	0.7	1	0.1
Хангайн бүс										
Бүсийн дүн	305	5.0	212	3.5	142	2.3	46	0.8	29	0.5
Архангай	51	5.3	27	2.8	33	3.5	4	0.4	5	0.5
Баянхонгор	47	5.2	27	3.0	16	1.8	14	1.6	3	0.3
Булган	42	6.8	18	2.9	11	1.8	3	0.5	2	0.3
Орхон	51	4.8	47	4.4	27	2.6	6	0.6	2	0.2
Өвөрхангай	50	4.3	39	3.3	20	1.7	6	0.5	5	0.4
Хөвсгөл	64	4.7	54	3.9	35	2.6	13	0.9	12	0.9
Төвийн бүс										
Бүсийн дүн	247	4.8	173	3.4	113	2.2	39	0.8	29	0.6
Говьсүмбэр	5	2.8	7	3.9	4	2.2	0	0.0	5	2.8
Дархан-Уул	52	5.0	45	4.3	12	1.2	8	0.8	5	0.5
Дорноговь	24	3.3	28	3.9	15	2.1	4	0.6	7	1.0
Дундговь	33	7.0	18	3.8	11	2.3	5	1.1	0	0.0
Өмнөговь	39	5.4	22	3.1	12	1.7	3	0.4	5	0.7
Сэлэнгэ	51	4.7	30	2.8	25	2.3	12	1.1	4	0.4
Төв	43	4.6	23	2.5	34	3.6	7	0.7	3	0.3
Зүүн бүс										
Бүсийн дүн	78	3.4	92	4.0	41	1.8	21	0.9	7	0.3
Дорнод	34	4.0	39	4.6	15	1.8	7	0.8	3	0.4
Сүхбаатар	21	3.2	26	4.0	16	2.5	8	1.2	2	0.3
Хэнтий	23	2.9	27	3.4	10	1.3	6	0.8	2	0.3
Улаанбаатар										
Улаанбаатар	608	4.0	510	3.4	513	3.4	185	1.2	110	0.7
Улсын дундаж	1434	4.4	1120	3.4	878	2.7	317	1.0	185	0.6

**Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, аймгаар
/2022 оны 3-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Төрөх тойрны перинаталь үед үүсэх оёг		Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин		Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин		Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин		Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Баруун бүс										
Бүсийн дүн	22	0.5	8	0.2	6	0.1	6	0.1	5	0.1
Баян-Өлгий	4	0.4	2	0.2	2	0.2	0	0.0	1	0.1
Говь-Алтай	4	0.7	2	0.3	0	0.0	2	0.3	1	0.2
Завхан	2	0.3	1	0.1	0	0.0	3	0.4	2	0.3
Увс	5	0.6	2	0.2	2	0.2	1	0.1	1	0.1
Ховд	7	0.8	1	0.1	2	0.2	0	0.0	0	0.0
Хангайн бүс										
Бүсийн дүн	17	0.3	14	0.2	10	0.2	18	0.3	5	0.1
Архангай	2	0.2	0	0.0	2	0.2	2	0.2	1	0.1
Баянхонгор	3	0.3	1	0.1	2	0.2	1	0.1	1	0.1
Булган	1	0.2	2	0.3	2	0.3	2	0.3	0	0.0
Орхон	2	0.2	1	0.1	0	0.0	4	0.4	0	0.0
Өвөрхангай	3	0.3	7	0.6	1	0.1	4	0.3	2	0.2
Хөвсгөл	6	0.4	3	0.2	3	0.2	5	0.4	1	0.1
Төвийн бүс										
Бүсийн дүн	9	0.2	5	0.1	11	0.2	11	0.2	10	0.2
Говьсүмбэр	0	0.0	1	0.6	1	0.6	1	0.6	0	0.0
Дархан-Уул	3	0.3	1	0.1	2	0.2	4	0.4	2	0.2
Дорноговь	2	0.3	1	0.1	1	0.1	1	0.1	2	0.3
Дундговь	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	0.2	0	0.0
Өмнөговь	1	0.1	1	0.1	2	0.3	2	0.3	1	0.1
Сэлэнгэ	0	0.0	0	0.0	4	0.4	2	0.2	3	0.3
Төв	3	0.3	1	0.1	1	0.1	0	0.0	2	0.2
Зүүн бүс										
Бүсийн дүн	3	0.1	3	0.1	1	0.0	10	0.4	4	0.2
Дорнод	2	0.2	2	0.2	1	0.1	2	0.2	3	0.4
Сүхбаатар	0	0.0	0	0.0	0	0.0	4	0.6	0	0.0
Хэнтий	1	0.1	1	0.1	0	0.0	4	0.5	1	0.1
Улаанбаатар										
Улаанбаатар	61	0.4	63	0.4	30	0.2	47	0.3	51	0.3
Улсын дүн	112	0.3	93	0.3	58	0.2	92	0.3	75	0.2

**Нас баралтын эхний 10 шалтгаан, насны ангиллаар, хүйсээр
/2022 оны 3-р улиралд/**

№	Өвчний нэршил ӨОУА-10	Хүйс	Бүгд	Насны ангиллаар																		
				1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	
1	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Эр	826	1	0	0	1	3	4	7	20	25	38	73	91	101	78	85	88	84	126	
		Эм	608	2	0	0	1	0	2	11	24	30	46	38	63	78	56	57	41	70	88	
		Бүгд	1434	3	2	0	2	3	6	18	44	55	84	111	154	179	134	142	129	154	214	
2	Хавдар	Эр	610	0	2	0	2	2	1	4	8	13	25	63	83	109	80	71	55	52	40	
		Эм	510	0	2	2	1	1	2	5	6	9	30	54	68	78	70	60	55	37	30	
		Бүгд	1120	0	4	2	3	3	3	9	14	22	55	117	151	187	150	131	110	89	70	
3	Гадны шалтгаант нас баралт	Эр	365	12	15	18	13	20	25	32	52	35	41	32	25	18	6	1	1	2	0	
		Эм	513	4	1	3	10	13	16	35	40	60	70	71	55	55	41	20	12	4	1	2
		Бүгд	878	16	16	20	28	26	36	60	72	112	105	112	87	80	59	26	13	5	3	2
4	Хоол боловсруулах эрхтний өвчин	Эр	132	3	0	0	1	0	1	0	2	2	9	12	12	23	23	7	8	11	6	
		Эм	185	2	0	0	1	0	1	8	18	20	25	29	28	14	9	13	6	6	5	
		Бүгд	317	5	0	0	1	1	1	10	20	29	37	41	51	26	32	20	14	17	11	
5	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Эр	75	10	3	2	0	1	1	1	1	2	3	2	3	8	7	5	4	8	14	
		Эм	110	6	3	1	0	0	0	3	3	7	11	8	15	9	10	6	8	12	8	
		Бүгд	185	16	6	3	0	0	1	1	4	4	9	14	10	18	17	17	11	12	20	22
6	Төрөх тойрны перинаталь үед үүсэх зарим оёг	Эр	51	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Эм	61	61	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Бүгд	112	112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	Эр	30	0	3	1	0	1	0	3	1	0	2	4	2	3	4	0	5	1	0	
		Эм	63	6	2	0	0	0	0	2	4	5	8	7	5	5	3	4	2	2	3	
		Бүгд	93	6	5	1	0	1	0	2	7	6	8	9	9	7	8	7	4	7	3	3
8	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Эр	28	1	5	2	0	0	2	1	1	0	2	0	2	2	2	4	2	1	1	
		Эм	30	2	1	3	2	0	1	0	1	3	1	2	3	2	3	1	2	2	0	
		Бүгд	58	3	6	5	2	0	3	1	2	3	3	2	3	4	5	3	5	4	3	1
9	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Эр	45	0	0	0	0	0	0	2	1	3	1	4	6	4	5	4	0	3	8	4
		Эм	47	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	2	5	5	7	4	6	2	6	
		Бүгд	92	0	0	0	0	0	3	1	4	3	6	11	9	12	8	6	9	10	10	
10	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	Эр	24	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	3	3	5	2	4	1	1	1	
		Эм	51	0	0	0	0	1	0	1	2	4	2	2	6	6	11	10	4	0	2	
		Бүгд	75	0	0	0	0	1	0	1	3	6	3	5	9	11	13	14	5	1	3	